

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BASHKIATEPELENË
KËSHILLI BASHKIAK

Nr. 1386 prot.

Tepelenë, më 04.08.2025

V E N D I M

Nr. 43, datë 31.07.2025

**“ PËR MIRATIMIN PARAPRAK TË PLANIT TË MBARËSHTIMIT TE EKONOMISE PYJORE
KURVELESH, PRONË E BASHKISË TEPELENË ”**

Këshilli Bashkiak Tepelenë në mbledhjen e datës 31.07.2025 pasi mori në shqyrtim kërkesën e Bashkisë Tepelenë, për miratimin paraprak të planeve të mbarështimit pjesor të disa parcelave pyjore dhe kullosore, pronë e Bashkisë Tepelenë, bazuar në ligjin 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore” e ndryshuar, neni 27 pika 5 dhe neni 54; ligjin 57/2020 “Për pyjet” neni 11 pika 2b; dhe ligjin nr.9693 datë 19.03.2007 “Për fondin kullosor”, e ndryshuar; në VKM nr. 433 datë 08.06.2016 “Për transferimin në pronësi të Bashkisë të Pyjeve dhe të Kullotave Publike, sipas listës së inventarit dhe aktualisht në administrim të Ministrisë së Mjedisit e të ish- Komunave/Bashkive”, të ndryshuar; Udhëzimit nr.1 date 9.6.2016 te Ministrit te Mjedisit “Për rregullat e procedurat e kerkimit, shqyrtimit e të miratimit të kërkesave për dhënie në përdorim të fondit pyjor dhe kullosor publik”; Urdhri Nr. 800/8 datë 10.09.2024 të Kryetarit të Bashkisë Tepelenë, “Për ngritjen e grupit të punës për monitorimin e kontratave, për hartim të planeve të mbarështimit të Ekonomise Pyjore Kurvelesh”;

V E N D O S I:

1. Të pranojë kërkesën e Bashkisë Tepelenë “ Për miratimin paraprak të planit të mbarështimit te Ekonomise Pyjore Kurvelesh, pronë e Bashkisë Tepelenë ”
2. Të miratojë dokumentin “Plan mbarështimi te Ekonomise Pyjore Kurvelesh, pronë e Bashkisë Tepelenë”, për mbarështimin e 75 ngastrave pyjore.
3. Ngarkohet për zbatimin e këtij vendimi struktura përgjegjëse për pyjet e kullotat pranë Bashkisë Tepelenë.
4. Ky vendim hyn në fuqi sipas përcaktimeve të pikës 6 të nenit 55 të ligjit nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen vendore” dhe pas konfirmimit ligjor nga Institucioni i Prefektit të Qarkut Gjirokastrë.

Sekretari i Këshillit Bashkiak
Valbona ÇELA

Miratuar me 8 (tetë) vota
Vota Pro 8 (tetë)vota
Vota Kundër 0
Vota Abstenim 0
Zbardhur më datë 04.08.2025

KRYETARI I KËSHILLIT BASHKIAK
ARBEN GUMENI

Bashkia Tepelenë – Ekonomia Pyjore Kurvelesh

Plani I Mbarështrimit të Pyjeve dhe Kullotave për periudhën 2025 - 2034

Klient: Bashkia Tepelenë

BASHKIA TEPELENË

**Plani i Mbarështimit i Pyjeve dhe Kullotave të Ekonomisë pyjore "Kurvelesh" për periudhën
2025- 2034**

Plani i mbarështimit u hartua nga kompania LURIMI shpk

KONSULENTI "LURIMI" SHPK

Administrator
(Ekspert për vegjetacionin dhe biodiversitetin)

Inxh. Lutfi Miftari

Kodi ALFIS:

Data e miratimit:

Bashkia Tepelenë – Kurvelesh

Plani i Mbarështimit të Pyjeve dhe Kullotave për periudhën 2025- 2034

Klient:	Bashkia Tepelenë
Burimi i financimit:	Fondet e Bashkise Tepelenë
Tipi i dokumentit:	Plani i mbarështimit të pyjeve dhe kullotave të ekonomisë pyjore Kurvelesh
Konsulent:	Lurimi shpk
Data e përgatitjes së draftit	20 Qershor 2025

Ekipi i konsulencës		
Ekspert kyç	Emër Mbiemër	Pozicioni
K-1	Vasillaq Mine	Statisticien pyjesh, Lurimi shpk
K-2	Endri Bala,	Ekspert GIS, Lurimi shpk
K-3	Jarosllav Alla	Zootechnik Specialist, vlerësimkap, kullësore, Lurimi shpk
K-4	Lutfi Miftari	Ekspert për vegjetacionin, punimet e terrenit, Konsulenti Lurimi shpk

Kodi ALFIS: Gj0370001-Gj0370075

Data e miratimit:

SHKURTESA

PMPK	Plan i Mbarështimit të Pyjeve dhe Kullotave
EP	Ekonomi Pyjore
PM	Plan Mbarështimi
NjA	Njësi Administrative
SHPPK	Shoqata e Përdoruesve të Pyjeve dhe Kullotave
MTM	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit
AKP	Agjencia Kombëtare e Pyjeve

Contents/Përmbajtja

I. Hyrje	9
I.1 Qëllimi dhe objektivat e Planit të Mbarështimit të Pyjeve dhe Kullotave	9
I.2 Ecuria e punës dhe përgjegjësitë	9
I.1 Metodologjia e punës	9
I.2 Informacioni i përdorur në përgatitjen e PMPK.....	10
II. Përshkrim i përgjithshëm i bashkisë dhe Ekonomisë Pyjore Kurvelesh.....	11
II.1 Informacion i përgjithshëm rreth Bashkisë dhe ekonomisë pyjore	11
II.2 Pronësia, administrimi dhe organizimi.....	11
II.3 Vendndodhja gjeografike dhe administrative	12
II.4 Konteksti i Bashkisë dhe EkonomisëPyjore	12
II.5 Historiku i mbarështimit të pyjeve dhe kullotave në Ekonominë Pyjore.....	13
II.6 Situata demografike dhe socio-ekonomike.....	14
II.7 Tregtimi i prodhimeve pyjore drusore dhe jodrusore.....	14
II.8 Gjuetia dhe peshkimi	15
II.9 Infrastruktura rekreative dhe didaktike	15
II.10 Prania e siteve dhe specieve me vlera të larta mbrojtjeje.....	16
III. Situata aktuale e pyjeve dhe kullotave	16
III.1 Mbarështimi dhe funksionet e pyjeve dhe kullotave	16
III.1.1 Përdorimi i territorit (aktual dhe propozimet)	16
III.1.2 Regjimi i qeverisjes (aktuale dhe propozimet)	17
III.1.3 Ndarja e Ekonomisë Pyjore në parcela dhe n/parcela.....	18
IV. Përshkrimi i stacionit.....	19
IV.1 Klima	19
IV.2 Topografia dhe morfologjia	20
IV.3 Gjeologjia	23
IV.4 Tokat	23
IV.5 Rrjeti hidrologjik dhe burimet e furnizimit me ujë.....	23
IV.6 Erozioni në sipërfaqet e pjerrëta dhe rrjedhat ujore	24
IV.7 Rrëshqitjet e tokës	24

V.	Vegjetacioni dhe biodiversiteti	25
V.1	Brezat bio-klimatikë	25
V.2	Pyjet dhe kullotat	26
V.3	Tipet pyjore	26
V.4	Tipet e kullotave	28
V.5	Tipet e vegjetacionit potencial	28
V.6	Prania e vlerave të larta mbrojtëse	29
V.7	Rreziku për biodiversitetin dhe efektet mbi planifikimin	29
V.8	Mundësitë për aktivitete didaktike dhe kërkimore	29
VI.	Rrugët dhe infrastruktura	30
VI.1	Rrugët pyjore	30
VI.2	Struktura të tjera dhe përdorimet e tokës	30
VII.	Analizimi i të dhënave për pyjet dhe kullotat	31
VII.1	Analizimi i të dhënave për pyjet	31
VII.1.1	Analizimi i tipeve pyjore	31
VII.1.2	Ndarja e sipërfaqes dhe volumnit sipas regjimit të qeverisjes	34
VII.1.3	Struktura e pyjeve sipas klasave të moshës dhe klasave të prodhimtarisë së stacionit	35
VII.2	Analizimi i të dhënave për kullotat	37
VII.2.1	Gjendja e kullotave	37
VII.2.2	Madhësia dhe vendndodhja e sipërfaqes kullosore	37
VII.2.3	Altituda, pjerrësia, kundrejtimi dhe kushtet hidrologjike	37
VII.2.4	Mbërritshmëria	37
VII.2.5	Mbledhja e të dhënave për sipërfaqet e djegura në kullota	37
VIII.	Rezultatet e inventarizimit të pyjeve dhe kullotave	38
VIII.1	Rezultati i inventarizimit në pyje	38
VIII.1.1	Analiza statistikore e inventarizimit të pyjeve	38
	Saktësia e lartëqë rezulton nga rezultatet e llogaritura, lidhet me volumnin e përqendruar vetëm në formën e qeverimit “Trungishte dhe Cungishte”, pasi shkurret nuk kanë volumn, për shkak të parametrave të vegjël dendrometrikë.	40
VIII.1.2	Volumi në këmbë dhe rritja e grumbujve pyjorë	40
VIII.1.3	Struktura vertikale	41
VIII.1.4	Cilësia e lëndës drusore në këmbë	41

VIII.1.5	Biomasa dhe faktorët e ekspansionit të biomasës (BEF)	42
VIII.1.6	Analiza e rolit të ekonomisë pyjore në sekuestrimin e Karbonit	43
VIII.2	Gjendja shëndetësore/fitosanitare	44
VIII.2.1	Drurët e tharë	44
VIII.2.2	Dëmtime të tjera.....	44
VIII.3	Prerjet e paligjshme	44
VIII.4	Rezultatet e inventarizimit të kullotave	45
VIII.4.1	Tipi dhe cilësia e kullotave	45
VIII.4.2	Përdoruesit e kullotave dhe koha e përdorimit	45
VIII.4.3	Numri aktual i blegtorisë.....	45
VIII.4.4	Përdorimi aktual dhe kapaciteti mbajtës i kafshëve	46
VIII.4.5	Infrastruktura aktuale	46
VIII.4.6	Problemet për kullotjen dhe furnizimin me bazëushqimore për bagëtitë.....	46
IX.	Objektivat e planit të mbarështimit të pyjeve dhe kullotave	46
IX.1	Objektivat e përgjithshme për planifikimin afatgjatë	47
IX.2	Objektivat kombëtare për zhvillimin e pyjeve dhe kullotave.....	48
IX.3	Përputhshmëria me Planifikimin Bashkiak dhe Rajonal	48
IX.4	Objektivat kryesore të PMPK	49
IX.5	Objektivat specifike për ekonominë pyjore	50
IX.5.1	Objektivat specifike për përdorimin e tokës, funksionin dhe regjimin qeverisës	50
IX.5.2	Objektivat specifike për tipet pyjore.....	51
IX.5.3	Objektivat specifike silvikulturorë	53
IX.5.4	Objektivat specifike për kullotat	54
IX.5.5	Objektivat specifike për biodiversitetin	54
IX.5.6	Objektivat specifike për gjendjen shëndetësore.....	55
IX.5.7	Objektivat specifike për faunën e egër	55
IX.5.8	Objektivat specifike për pyjet me funksion prodhues	55
IX.5.9	Objektivat specifike për pyjet me funksion mbrojtës	56
IX.5.10	Objektivat specifike për pyjet me funksion rekreativ	56
IX.5.11	Objektivat specifike për pyjet me status mbrojtës	56
X.	Masat e planifikimit / aktivitetet në kuadër të PMPK.....	56
X.1	Mundësia vjetore e shfrytëzimit	56

X.2	Prerjet silvikulturore vjetore	58
X.3	Planifikimi vjetor i masave	60
X.3.1	Masat në pyje.....	60
X.3.2	Masat në kullota	60
X.3.3	Masat në infrastrukturë dhe në sipërfaqet e degraduara, rekreative dhe didaktike.....	60
X.4	Masat afatgjata	60
X.4.1	Masat silvikulturore në pyjet trungishte	60
X.4.2	Pyllëzimet dhe ripyllëzimet	61
X.4.3	Masat e aplikuara në kullota.....	62
X.4.4	Gjendja dhe masat në infrastrukturë	63
X.4.5	Masat specifike për aktivitetet rekreative dhe didaktike.....	63
XI.	Vlerësimi ekonomik	63
XI.1	Vlerësimi i ndikimeve të masave të planifikuara mbi pyjet dhe kullotat	63
XI.2	Planifikimi i të ardhurave / përfitimeve	63
XI.3	Planifikimi i shpenzimeve	65
XI.4	Analiza shpenzime – përfitim.....	66
Shtojca 4:	Planifikimi vjetor i masave me ndërhyrje silvokulturore në EP Kurvelesh në TOTAL.....	73
Shtojca 5:	Masat afatgjata silvikulturore dhe pyllëzimet.....	74

I. Hyrje

I.1 Qëllimi dhe objektivat e Planit të Mbarështrimit të Pyjeve dhe Kullotave

Qëllimi kryesor i këtij Plani Mbarështrimi të Pyjeve dhe Kullotave (PMPK) është të zhvillojë mbarështrim të qëndrueshëm dhe shumëfunksional të pyjeve dhe kullotave bashkiake brenda kufijve të **Ekonomisë Pyjore (EP)** Kurveleshpër periudhën 2025–2034, duke balancuar aspektet ekonomike, sociale dhe ekologjike. Në këtë drejtim, ai synon të përcaktojë, përmes një qasjeje të integruar, pajtueshmërinë e ngushtë midis kufizimeve dhe mundësive për të vlerësuar burimet pyjore e kullosore dhe nevojat bashkiake dhe palëve të interesuara lokale për të maksimizuar përfitimet e tyre. Ndërkohë, qëllimi i ndjekur është krijimi i kushteve të përshtatshme për të rritur kapacitetin e stafit lokal dhe bashkiak për të zbatuar masat përmes një mirëkuptimi të ndërsjellë dhe duke rritur bashkërendimin dhe ndëreveprimin. Për të garantuar zbatim dhe interpretim efikas, plani aktual i mbarështrimit është shkruar në një mënyrë të qartë dhe konçize dhe konkluzionet kryesore theksohen me shkronja të zeza.

I.2 Ecuria e punës dhe përgjegjësitë

Pas firmosjes së kontratës puna filloi me grumbullimin e dokumentave të nevojshëm për hartimin e planit të mbarështrimit si: planin e vjetër të inventarizimit, hartat e ekonomisë pyjore, studimet e mëparshme si: Planin e zhvillimit Vendor të Bashkisë Tepelenë dhe dokumentat që lidhen me aspektin ligjor në fushën e pyjeve si:

- Ligji Nr. 57/2020, datë 30.04.2020 “Për pyjet”;
- Dokumenti i Politikave Pyjore në Shqipëri, 2019-2030 me VKM Nr. 814, datë 31.12.2018.

Përgjegjësia për kryerjen e punimeve të terrenit dhe hartimin e planit të mbarështrimit ka qenë e kompanisë **Lurimi shpk**. Eksperti GIS pasi ndërtoi hartën pyjore të ngastrave dhe nengastrave pyjore ndërtoi rrjetin e sipërfaqeve prove të cilat u pasqyruan në hartë dhe në ortofoto dhe me pas pikat e këtij rrjeti u hodhën në GPS ku me pas filloi puna e terrenit e cila zgjati për një periudhë 7 muajore deri në muajt Shtator 2024–Prill 2025. Pas përfundimit të matjeve në terren puna vazhdoi me përpunimin e të dhënave dhe me shkrimin e raportit të planit të mbarështrimit.

I.1 Metodologjia e punës

U zbatua një metodologji nëpërputhje të plotë me përshkrimet në **Udhëzuesin e Planeve të mbareshtimit të pyjeve dhe kullotave të vitit 2019**. Në fakt është thelbësore që të lidhet analiza e burimeve pyjore dhe kullosore me vizionin lokal të shprehur përmes takimeve me palët e interesuara. Qëllimi është gjetja e ekuilibrit të duhur midis kapaciteteve të burimeve pyjore-kullosore dhe pritshmërive të përdoruesve, në përputhje me rregulloret për njëmbarshtim të qëndrueshëm dhe shumëfunksional.

Analiza e palëve të ndryshme të interesit për hartimin e planit të mbareshtimit jepet më poshtë:

Palët e interesit	Interesi	Aktivitetet
Banorët (me qëndrim të përhershëm, emigrantët dhe përdoruesit e pyjeve)	-Mbrotjtja dhe zhvillimi i pyjeve -Sigurimi i të drejtave ligjore për përdorimin e pyjeve dhe kullotave	-Prodhimi i druve të zjarrit, lëndës drusore për ndërtimin e shtëpive, mbledhja e frutave të pyllit & bimëve mjekësore dhe kullotja e bagëtive.
Vjelësit e produkteve pyjore jodrusore	-Rritja e të ardhurave familjare	- Vjelja e frutave të pyllit dhe bimëve mjekësore.
Bashkia	-Mbarshtim qëndrueshëm dhe shumëfunksional i pyjeve në nivel lokal. -Zhvillimi, ruajtja dhe administrimi i fondit pyjor në pronësi të Bashkisë.	-Hartimi, zbatimi dhe kontrolli i mbarëvajtjes së PM. -Përgatitja e projekteve për investime për fondin pyjor të Bashkisë. -Ofrimi i mbështetjes teknike dhe këshillimore për pronarët, përdoruesit dhe shoqatat e pyjeve. -Bashkëpunimi me Shoqatat e Përdoruesve të Pyjeve dhe Kullotave dhe organizata të tjera të shoqërisë civile. -Garantimi i përfshirjes së komuniteteve lokale në administrimin dhe mbarshtimin e pyjeve dhe kullotave.
Bizneset e bazuara në prodhimet pyjore jodrusore	-Fuqizimi i zinxhirit të vlerës së prodhimeve pyjore jodrusore	-Kultivimi dhe grumbullimi i bimëve të ndryshme dhe bimëve mjekësore. -Eksportimi i bimëve.

Gjate kryerje se punimeve të terrenit, ekipi i kompanisë Lurimi ka patur kontakte të vazhdueshme me stafin e pyjeve të bashkisë Tepelenë ku kanë shkëmbyer mendime dhe janë informuar për punën e kryer në vijim.

1.2 Informacioni i përdorur në përgatitjen e PMPK

Krahas informacionit të mbledhur gjatë inventarizimit në terren dhe procesit pjesmarrës, informacioni specifik që ishte i domosdoshëm të sigurohej në nivelin e Bashkisë Tepelenë në fillim të aktivitetëve ishte:

- Ndarjet parcelare dhe n/parcelare për EP Kurvelesh sipas kadastrës dhe AIFIS;
- Plani imëparshëm i inventarizimit të EP Kurvelesh, i vitit 1985.

- Te dhena demografike sipas fshatrave brenda territorit te ekonomise pyjore
- Plani i Zhvillimit Vendor i Bashkise Tepelenë
- Aktivitete të lidhura me prodhimet drusore dhe jodrusore nga pyjet dhe kullotat;
- Rugët dhe infrastruktura pyjore;
- Të dhëna historike mbi zjarret në pyje dhe rreziqet natyrore (rrëshqitjet e tokës, përmytjet, stuhitë, tharjet e drurëve);
- Rrjeti hidrologjik dhe burimet e furnizimit me ujë;
- Prania e aktiviteteve edukative dhe didaktike lidhur me pyjet dhe kullotat;
- Prania e aktiviteteve turistike lidhur me pyjet dhe kullotat;
- Prania e siteve me vlera të larta mbrojtjeje. Kjo përfshin rezervatet farore, habitatet e veçanta (liqene, pyje të brigjeve të lumenjve...), site të njohura për vlerat kulturore, peizazhe të mbrojtura.;
- Prania e aktiviteteve kërkimore në pyje dhe kullota.

II. Përshkrim i përgjithshëm i bashkisë dhe Ekonomisë Pyjore Kurvelesh

II.

II.1 Informacion i përgjithshëm rreth Bashkisë dhe ekonomisë pyjore

- Bashkia Tepelenë ;
- Ekonomia Pyjore Kurvelesh;
- Sipërfaqja e përgjithshme e Ekonomisë Pyjore Kurvelesh, bazuar në VKM nr. 684, 2.02.2020: 2396ha
- Vlefshmëria e PMPK: 2025 – 2034(10 vjet);
- Planet e mëparshme që u ka mbaruar afati:
 - ✓ Plani Inventarizimit viti 1985

II.2 Pronësia, administrimi dhe organizimi

Pronësia dhe situata e përdoruesve në të shkuarën

Gjatë periudhës 1900 – 1944, pyjet dhe kullotat ishin kryesisht pronë e pronarëve të mëdhenj dhe pjesa e mbetur, e banorëve të fshatrave. Pyjet dhe kullotat e fshatrave përdorreshin individualisht, duke respektuar kufijtë dhe traditat e vjetra, ndërkohë fshatarët mund të hynin në pyjet privatë për kullotje të bagëtive ose për lëndë drusore në këmbim të taksës ose punës

që do duhet të kryenin. Për periudhën 1945-1990 pyjet dhe kullotat e kësaj ekonomie pyjore administroheshin nga shteti dhe përdorimi i tyre ishte i përbashkët dhe i kushtojë interesave të shtetit. Planet e mbarështimit dhe të inventarizimit të pyjeve dhe kullotave hartoheshin nga stafet e Drejtorive të Sherbimit Pyjor Shtetëror dhe miratoheshin nga Këshilli Teknik i kësaj drejtorie. Keto plane hartoheshin pa u këshilluar paraprakisht me komunitetet lokale. Pas kësaj periudhe, politikat pyjore dhe kullimore filluan të nxisin përfshirjen e komunitetit në vendimmarrje dhe zbatimin e PMPK-ve. **Kjo rezultoi në një proces decentralizimi, ku Qeveria e transferoi pronësinë mbi pyjet dhe kullotat dhe përgjegjësitë lidhur me to tek njësitë e qeverisjes vendore.**

Në lidhje me kuadrin ligjor, Ligji nr. 57/2020 "Per Pyjet", Kreu IV, neni 16

- Bashkia zhvillon strukturën e saj menaxhuese, qeverisjen dhe mbrojtjen e fondit pyjor dhe kullor brenda kufijve territorial administrativë (neni 16, pika 3)
 - Administrimi dhe zhvillimi i pyjeve lokalë ndërmerret nga Bashkia
 - Përgatitja e planit të mbarështimit për pyjet dhe kullotat i ngarkohet stafit të Bashkisë
- Por, **Bashkia Tepelenë duhet të ketë fuqi dhe të sigurojë mjete të nevojshme mbi kontrollin e territorit të ekonomisë Kurvelesh. Përdorimi i pyjeve dhe kullotave (shfrytëzimi i druve të zjarrit, kullotja, prodhimi i gjethit dhe bimëve mjekësore/frutave pyjore) duhet të planifikohet në lidhje me mbarështimin, si edhe kontrollin e tyre brenda EP Kurvelesh.**

II.3 Vendndodhja gjeografike dhe administrative

Ekonomia pyjore Kurvelesh, shtrihet në perendim të bashkisë Tepelenë, në një distancë prej 25 km nga qendra e qytetit. Konturi saj perendimor e jugor, kufizon me bashkinë Himarë, Gjirokastër. Në konturin territorial gjeografik të ekonomisë bën pjesë Njësia Administrative Kurvelesh. Në territorin e ekonomisë ndodhen fshatrat Lekdush, Progonat, Gusmar, Nivice, Rexhin.

Figura 1. Ekonomia pyjore në lidhje me Njësitë Administrative të Bashkisë Tepelenë

II.4 Konteksti i Bashkisë dhe Ekonomisë Pyjore

Bashkia Tepelenë, është qendër e qarkut. Ekonomia pyjore Kurvelesh shtrihet në perendim të kësaj bashkie.

Zona Gjeografike: Bashkia Tepelenë kufizohet në verilindje me bashkitë Permet, në jug me bashkinë Gjirokastër në veri me bashkinë Memaliaj në perendim me bashkinë Vlorë, Himarë.

Popullsia: Sipas censusit të vitit 2011, në territorin e bashkisë Tepelenë banojnë 8949 banorë, ndërsa sipas Regjistrimit Civil banojnë rreth 16371 banorë, një sipërfaqe prej 431.24

Kilometrashkatrorë. Të dhëna të tjera: Tepelena është bashki e vogël në vend si për nga

popullsia, ashtu edhe nga territori. Ajo shtrihet në tri zona gjeografikë të veçanta; zona bujqësore në veri, perëndim dhe jug, zona urbane e Tepelenedhe e tre njesive rethuese. Tepelene është një zonë e pasur me burime ujore, pasipërshkohet ngalumi Drino, Benca, Vjosa.

Figura nr 2. Harta e Bashkisë Tepelene

II.5 Historiku i mbarështimit të pyjeve dhe kullotave në Ekonominë Pyjore

Ekonominë Pyjore Kurvelesh për herë të fundit është inventarizuar në vitin 1985, dhe më pas në vitin 2007, me kalimin e pyjeve dhe kullotave në pronësi të ish komunave, kjo ekonomi ka njohur një plan pjesor mbarështimi pjesor, për ish Komunën Kurvelesh.

Ashtu si më sipër theksuam, plani i mbarështimit të kësaj komune ka riazhurnuar rreth 50% të totalit të sipërfaqes së kësaj ekonomie. Informacione të tjera rreth mbarështimit të sipërfaqes së kësaj ekonomie, nuk ka.

Sa i takon përdorimit të tokës, në përputhje me inventarin e vitit 1985 dhe VKM Nr. 684, datë 2.02.2020, të dhënat jepen në tabelën nr. 1 më poshtë.

Forma e përdorimit të tokës	Sipërfaqja(ha)
Pyll	1934
Tokë me bimesi pyjore + inproduktive	569
Gjithsej	2503

II.6 Situata demografike dhe socio-ekonomike

Tedhënat që vijnë nga censusi, të konfirmuara në terren gjatë procesit pjesëmarrës dhe anketimit në terren, tregojnë që numri i banorëve të të gjithë fshatrave që gjenden brenda kufijve të EP Kurveleshës rreth 1500 banorë.

Karakteristika kryesore që duhet theksuar është tendenca e qartë për rënien e shpejtë demografike, e cila ka nisur që në vitin 1991 për secilën grup moshë, gjini dhe klasë shoqërore nëpërmjet migrimit nga fshatrat në zonat urbane kryesisht në Tepelenë dhe Tiranë, apo edhe emigracionit jashtë vendit ku renditen shtete të tilla si Italia dhe Greqia kryesisht, por vitet e fundit ka emigrantë edhe në shtete të tjera të Evropës, USA, etj. Në disa zona të thella, kjo rënie shkon deri në pesë herë më pak banorë. Prandaj, ky fenomen ka një ndikim madhor duke zvogëluar në mënyrë të ndjeshme presionin nga fshatrat mbi burimet pyjore dhe kullosore, ndonëse janë vërejtur shenja të presionit të lartë në disa zona në afërsi të fshatrave.

Distanca e afërt me qendrën e bashkisë, i krijon premisa dhe favore të mira sa i takon transportit publik dhe rrugëve lidhëse me qendrat urbane, të gjithë fshatrave të cilët janë pozicionuar në brendësi të kësaj ekonomie. Po ashtu mirëmbajtja e rrugës së vjetër që lidh fshatrat e këtyre Njësive Administrative me qendrën e bashkisë Tepelenë, krijon premisa për zhvillimin e tregëtisë, turizmit dhe një sërë faktorësh të tjerë të cilët kanë ndikim në jetën ekonomike të kësaj zone.

Situata social ekonomie e zonës ka një ndikim shumë të madh nga remitancat të cilat vijnë nga emigracioni, por jo vetëm, pasi zhvillimi ekonomik multidimensional (agroturizëm, blegtori, bimët medicinale) i zonës po merr një vull të madh vitet e fundit.

Po ashtu vendoshja e zonës në udhëkryqin e zhvillimit të turizmit Tepelenë – Himarë-Vlorë, krijon premisa dhe mundësi të mira punësimi sezonal, të cilat kanë ndikim të madh në mirëqenien sociale.

Në përfundim theksojmë se gjendja social ekonomike e zonës është e mirë, duke luajtur një rol thelbësor në rënien e presionit mbi burimet natyrore të EP Kurvelesh, dhe zhvillimin e tyre natyror. Kjo sic do të shikohet edhe me poshtë vërehet në shtimin e sipërfaqes pyjore dhe rënien e ndjeshme të sipërfaqes jo-produktive në konturin e kësaj ekonomie.

II.7 Tregtimi i prodhimeve pyjore drusore dhe jodrusore

Ashtu si më sipër theksuam, mënyrat e tjera të jetesës që favorizojnë popullsinë që jeton në brendësi të ekonomisë pyjore Kurvelesh, ka bërë të mundur që shfrytëzimi i resurseve natyrore të jetë larg vëmendjes për momentin. Aq sa dhe kjo është e lidhur po ashtu, me kushtet në të cilat ndodhen burimet natyrore të saj, ku vlen të theksohet se për momentin nuk mund të jenë potencial zhvillimi. Trungishtet prej halorësh mesdhetarë të kultivuar me synimin për të reduktuar erozionin dhe për të veshur zonën, apo dhe cungishtet e pakta dhe të degraduara, nuk është se i ofrojnë shumë mundësi banorëve të zonës për të patur veprimtari ekonomike të lidhura, të cilat për pasojë nuk kanë asnjë rol në tregëtimin e produkteve dhe, veçanërisht atyre pyjore.

Ndërsa prania e prodhimeve jo-pyjore në zonë, megjithëse konsiderohet e larmishme, nuk paraqet interes dhe as përbën ndonjë alternativë (me përjashtime të pakta) për banorët e zonës që të garantojnë

të ardhura nga ky aktivitet. Prodhimet jodrusore gjithashtu përdoren më së shumti për nevojat lokale, me nivel të ulët tregtimi. Në zonë ka mjaft specie pyjore dhe bime mjeksore që mund të grumbullohen dhe tregtohen pasi ka kërkesa në treg për to, por për shkak të mungesës së fuqisë punëtore ato nuk vlen dhe nuk përdoren si burim të ardhurash nga banorët.

Nga sa më sipër theksojmë se, tregëtimi i produkteve pyjore dhe jo-pyjore me origjinë nga EP Kurvelesh, si në zonë apo edhe jashtë saj, është në limitet minimale të saj dhe nuk përbën dhe as ka ndonjë impakt në ekonominë e zonës.

II.8 Gjuetia dhe peshkimi

Për shkak të moratoriumit aktual të gjuetisë së faunës së egër, gjuetia është një aktivitet i munguar dhe nuk gjeneron të ardhura. Kafshët karakteristike të kompleksit të faunës janë ujku, dhelpra, derri i egër, lepuiri, bufi i malit, qukapiku, bilbili, harabeli, thelleza e malit.

Zona e EP Kurvelesh nuk ofron ndonjë mundësi për peshkim, kjo për shkak të karakteristikave gjeologjiko-hidrike të cilat nuk ofrojnë rrjet të përhershëm me prani të peshqve në to.

II.9 Infrastruktura rekreative dhe didaktike

Zonat urbane për-rreth dhe në brendësi të EP Kurvelesh, karakterizohen nga një rrjet rrugor mjaft i larmishëm dhe i përdorshëm për banorët e zonës. Siç citohet shpesh në dokument kjo ekonomi pyjore ka një potencial të mirë për të zhvilluar aktivitete rekreative dhe turistike, veçanërisht lidhur me bukuritë natyrore të cilat duhet të reklamohen dhe vizitohen nga turistët. Cilësia e peizazheve të ndryshme ofron mundësinë për të zhvilluar infrastrukturën dhe objektet turistike, bazuar në ato ekzistuese të pakta (shtigje, zona pikniku) dhe me qëllim zhvillimin e ekoturizmit dhe ngritjen e hoteleve dhe restoranteve ku të gatohen produktet e kuzhines lokale.

Remitancat e emigracionit dhe sjellja e ideve novatore në vendlindje nga emigrantët e zonës, kanë çuar në hapjen e një sërë aktiviteteve me natyrë agroturizmi në të gjithë territorin ku shtrihet kjo ekonomi, duke i dhënë një dimension dhe ide tjetër zhvillimit të rekreacionit në zonë.

Afërsia me qendrën e bashkisë dhe rrugën nacionale Lehtë-Shkodër, i jep zonës një shans më shumë për të zhvilluar turizmin dhe rekreacionin bazuar në traditën kulinare të zonës e cila shquhet jo vetëm për lojshmërinë por edhe teknikat tradicionale.

Zhvillimi i këtij sektori me peshë të jashtëzakonshme në ekonominë e zonës për-rreth ekonomisë, duhet të shkojë paralelisht me zhvillimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore të saj, të cilat gërshetohen më së miri në funksion të zhvillimit të turizmit rural.

Si konkluzion vlen të theksojmë se bazat për zhvillimin e turizmit në zonë tashmë janë hedhur. Mbetet vetëm zhvillimi i qëndrueshëm mbështetur në traditën e zonës dhe gërshetimi me bukuritë natyrore të saj dhe larmishmërinë kulturore dhe të besimit.

II.10 Prania e siteve dhe specieve me vlera të larta mbrojtjeje

Ne të gjithë zonën e marrë në studim nuk ka vende të veçanta dhe specie me vlera të larta për mbrojtje.

III. Situata aktuale e pyjeve dhe kullotave

III.1 Mbarështrimi dhe funksionet e pyjeve dhe kullotave

III.1.1 Përdorimi i territorit (aktual dhe propozimet)

Sipas VKM nr. 684, dt. 2.02.2020, përdorimi i territorit nëEP Kurveleshjepet në tabelën më poshtë.

Përdorimi i tokës (ha)	Përdorimi i tokës (bazuar në VKM)	Sipas Planit të Mbarështrimit 2025
Pyll	1920	1911
Kullotë	5	5.8
Sipërfaqe me bimësi pyjore, djerr, inproduktive	471	538.1
Gjithsej	2396	2455
Nga Mbarështrimi i ri 2025, përveç pyjeve prona të bashkisë Tepelene, rezultojnë:		
Pyll privat		140
Jashtë VKM (të harruara)		34
Pyje pa inventarizuar në inventaret e mëposhtme		20

1. Ngarkohet struktura e pyjeve që pas miratimit dhe hyrjes në fuqi të këtij plani mbarështrimi të bëjë përditësimet kadastrale, mbështetur në aktet ligjore në fuqi.
2. Po ashtu, përdorimi i programeve kompjuterike në hartografim nëpërmjet programit GIS, gjeoreferencimit të konturave të parcelave, nënparcelave dhe atij të jashtëm të ekonomisë pyjore Kurvelesh, ka rritur saktësinë e matjes, duke rritur kështu sipërfaqen e përgjithshme të ekonomisë.
3. Për pyjet privat jepet vetëm sipërfaqja, për statistikë, por nuk përfshihen në këtë plan mbarështrimi.
4. Jashtë VKM (të harruara) janë nga 19a, që janë shtet por nuk janë prona të bashkisë Tepelene.

5. Pyje pa inventarizuar ne inventaret e mepashme,jane ngastra p.sh.57d (Stoku),jane pyll,shtet,nuk jan prone e bashkise dhe nuk gjenden ne inventaret e meparshme te pyjeve.
6. Per piken 4 dhe 5 do te propozohet qeverise per shtese ne VKM, ti kaloj prona te bashkise Tepelene.

Në pikat në vijim të këtij relacioni, do të shpjegojmë edhe arsyet e ndryshimeve që vërehen nga njëra kategori e përdorimit të tokës në tjetrën, mbështetur në fakte dhe rezultate të matjeve në terren.

Në tabelën më sipër, kanë dhënë rezultatet vetëm për fondin pyjor dhe kullor bashkiak, pa përmendur zonat urbane apo ato bujqësore të cilat në fakt kanë pronësi private dhe nuk do të trajtohen nga ky plan mbarështimi.

Për analogji theksojmë se në total janë 151.1 ha me formë përdorimi zona urbane dhe bujqësore të cilat bëjnë pjesë në konturin e kësaj ekonomie pyjore.

Për të ilustruar formën e përdorimit të tokës dhe formës së qeverimit, sipas inventarit të vitit 1985, ose atë të pasqyruar në VKM e sipërcituar, më poshtë gjendet figura nr. 3, nëpërmjet të së cilës, paraqiten format e përdorimit të tokës.

III.1.2 Regjimi i qeverisjes (aktuale dhe propozimet)

Ne tabelen e mëposhtme jepet sipërfaqja pyjore sipas regjimit të qeverisjes referuar planit të inventarizimit të vitit 1985 dhe atij aktual.Nga krahasimi konstatohet se ka mjaft ndryshime dhe keto kane ardhur per shkak se nje pjese e pyjeve kane kaluar nga një formë qeverimi në një formë tjetër. Nga analiza vihet re se, kemi shtim të sipërfaqes në formën e përdorimit “Pyje”

Regjimi i qeverisjessëpyjevenë EP	Plani I mëparshëm Inventarizimit_1985		PMPK aktual	
	Sipërfaqja (ha)	%	Sipërfaqja (ha)	%
Trungishte			260.4	10.5
Cungishte			793.3	41
Shkurre			882	45.6
Gjithsej	1920	100	1935	100.0

Përsa më sipër është pasqyruar në tabelë, të dhënat në kolonën “PMPK aktual”, korespondojnë me atë çfarë është gjetur aktualisht në terren dhe nuk ka të bëjë me objektivat ose propozimet e këtij plani mbarështimi për 10 vitet në vijim.

Në figurën më poshtë japim pikërisht, ambicien e mbarështuesit për të arritur mbarështimin e qëndrueshëm nëpërmjet masave të propozuara duke synuar ndryshimin e panoramës aktuale si vijon:

Nëpërmjet masave dhe objektivave të këtij plani mbarështimi, synohet që të kemi rritje të konsiderueshme të formave të qëverimit “trungishte dhe cungishte”, përkatësisht me 14.6% me shumë trungishte dhe rreth 77% rritje të “cungishteve”.

Më shumë rreth këtyre ambicieve do të flasim në pikat në vijim, ku do të sqarohet çdo lloj objektivi që synon përmirësime në grumbujt pyjor të kësaj ekonomie.

III.1.3 Ndarja e Ekonomisë Pyjore në parcela dhe n/parcela

Mbështetur në konfiguracionin e terrenit të ekonomisë pyjore Kurvelesh, janë krijuar njësitë homogjene të cilat në respekt të konfiguracionit të terrenit formojnë ngastrat dhe nën/ngastrat. Ngastra ka në nocionin e saj konfiguracionin e terrenit i cili ka konture lehtësisht të dallueshme dhe të pa-shlyeshme me njësinë e kohës, të tilla si përrenj, kurrize, trupa ujore, linja tensioni, rrugë auto, etj. Ndërsa n/ngastra përfaqëson njësinë më të vogël homogjene (forma e qeverimit, lloji, mosha, lartësia mesatare, diametri mesatar, etj).

Ngastrat pyjore nuk kanë asnjë ndryshim në konturet e tyre të jashtme, ndërsa nën-ngastrat kanë pësuar ndryshime të konsiderueshme thuajse në masën mbi 80%, dhe kjo në sajë të ndryshimeve të theksuara që janë gjetur gjatë punës në terren.

Në total ekonomia ka 75 ngastra. Numërtimi i tyre është ruajtur i njëjtë me atë të planit të mbarështimit të mëparshëm. Ndërsa njësitë homogjene të krijuara brenda ngastrave të cilat janë nën-ngastrat janë 215. Në krahasim me planin e mëparshëm vihet re një ngritje e ndjeshme e numrit të nën-ngastrave dhe kjo për shkak të ndryshimeve unike të vërejtura gjatë hartimit të këtij plani mbarështimi. Lista e të gjitha parcelave dhe n/parcelave me sipërfaqet përkatëse dhe përdorimin e tokës jepet në shtojcën 1.

IV. Përshkrimi i stacionit

IV.1 Klima

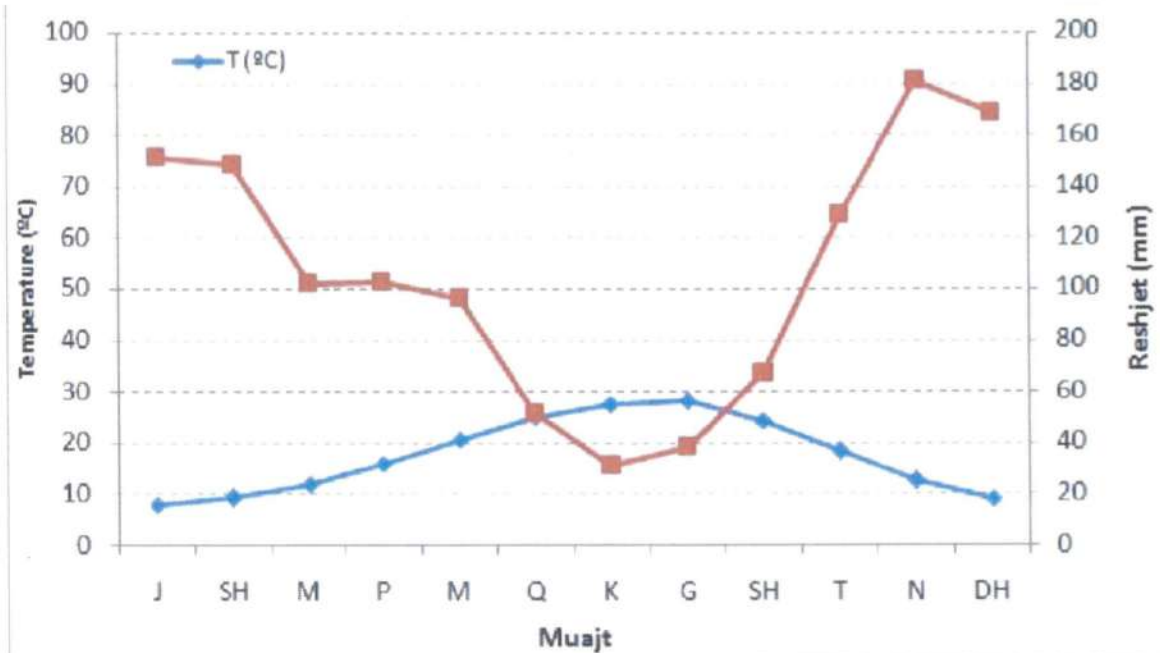
EP Kurvelesh bën pjesë në zonën klimatike mesdhetare malore, nënzona paramalore me këto karakteristika:

- Temperatura mesatare vjetore 16 – 18°C
- Temperatura minimale absolute - 4 °C
- Temperatura maksimale -38 °C
- Sasia mesatare e reshjeve 1700 mm
- Kohëzgjateja e reshjeve Tetor – Maj
- Periudha e ngricave Janar – Shkurt
- Erërat fryjnë kryesisht në drejtimin Jug – Lindje dhe nga Veriu.

Muajt më të nxehtë në zone janë qershori, korriku dhe gushti me temperatura mesatare ditore nga 25 deri në 32°C. Vlerat maksimale mesatare më të larta variojnë nga 31 deri në 38°C. Muajt më të ftohtë janë nga dhjetori deri në shkurt, me temperatura mesatare ditore nën 5°C. Reshjet mesatare vjetore variojnë nga 1200 deri në 1700 mm. Ndërsa reshjet vjetore afatgjata arrijnë në 1776.2 mm, nga të cilat rreth 66% bien gjatë stinës së vjeshtës dhe dimrit. Minimumi i reshjeve ndodh zakonisht gjatë muajve të verës (qershor, korrik dhe gusht) dhe maksimumi në nëntor dhe dhjetor. Numri i ditëve me shi varion nga 85 deri në 130 ditë në vit. Të dhënat për klimën në zonë janë marrë nga Climate Explorer (http://climexp.knmi.nl/data/icru4_pre_20.33E_40.05N_n.dat). Diagrama klimatike (Figura 5) tregon një shpërndarje jo uniforme të reshjeve, tipike për klimën mesdhetare ku sasia më e vogël e shiut bie gjatë muajve të verës.

Muajt	Temperatura (°C)	Reshjet (mm)
Janar	6.8	144.1
Shkurt	7.6	132.1
Mars	12.0	96
Prill	16.0	105.4
Maj	20.5	62.5
Qershor	25.0	44.3

Korrik	28.2	23.6
Gusht	30.1	12.3
Shtator	24.1	67.3
Tetor	18.3	128.6
Nëntor	12.5	201.6
Dhjetor	8.9	198.2

IV.2 Topografia dhe morfologjia

Lartësia mesatare mbi nivelin e detit e ngastrave të EP Kurveleshvarion nga 450 - 1350 m. Lartësia mesatare e përgjithshme e ekonomisë konsiderohet 850 m mbi nivelin e detit.

Nëpërmjet programit të përpunimit të të dhënave Access database, rezultojnë këto lartësi sipas funksioneve të dhëna:

Morfologjia e terrenit, karakterizohet nga shpate të thyera, të gërryera nga rrjeti hidrik i cili aktivizohet gjatë periudhës me reshje. Drejtimi i shpatit mbi të cilën është vensur ekonomia ka një shtrirje thuajse uniforme në gjatësinë Veri – Jug dhe me kundrejtim kryesor atë Perëndimor dhe Veri Perëndimor.

Figura 4. Harta e lartësive mbi nivelin e detit të EP Kurvelesh

Nëse i referohemi kundrejtimit kryesor të shpateve të EP Kurvelesh, të dhëna të detajuara vijnë nga tabela në vijim:

Ashtu si më sipër theksuam, kundrejtimi kryesor i shpateve të ekonomisë është ai Veri Perëndimor i ndjekur nga ai Perëndimor të cilët dominojnë përkatësisht me afro 33 % dhe 28% të totalit të sipërfaqes pyjore të EP Kurvelesh.

Më pas vjen kundrejtimi lindor ose me 22% të totalit të sipërfaqes pyjore të ekonomisë.

Pjerrësia e shpateve varion nga 11 deri 70%, por zotëron kategoria e pjerrësisë nga 40-70%, duke i konsideruar pyjet e EP Kurvelesh si të vendosura në shpate relativisht të pjerrëta. Të dhëna më të detajuara mbi pjerrësinë dhe shpërndarja e saj në ekonomi jepet më poshtë:

Ashtu si më sipër theksuam, pyjet e kësaj ekonomie janë vendosur në shpatet në kategorinë e pjerrësisë nga 41-70%, të cilët dominojnë në krahasim me kategoritë e tjera, përkatësisht me 57% të totalit të ekonomisë, ose e thënë ndryshe, 1590 ha me pyje të kësaj ekonomie janë të vendosura në shpate më 41-70% pjerrësi.

Hartografiksht, konceptimi i pjerrësisë në ekonomi jepet në figurën nr. 5, më poshtë.

Figura nr. 5 Harta e pjerrësive të EP Kurvelesh

IV.3 Gjeologjia

Formacionet gjeologjike të EP Kurvelesh i përkasin formacioneve neutrale në 80% të territorit dhe pjesa tjetër prej 20% karakterizohet në masën 10 % nga flishe 8% nga konglomeratë përfshirë llojet shtufore si dhe 2% nga formacione të gëlqërorëve që dalin si njolla në sipërfaqe dmth jo të vazhdueshëm. Për të parë një shpërndarje më të detajuar të tipeve të litologjisë në EP Kurvelesh, harta më poshtë.

Figura Nr. 6. Harta litologjike e EP Kurvelesh

IV.4 Tokat

Shtresa tokësore (dheu) është shumë e ndryshme në drejtim të cilësive morfologjike, kimike, fizike dhe vetitë mineralogjike, si edhe përmbajtjes së gurëve. Kombinimi i relievit, klimës, bimësisë dhe përbërjes së shkëmbit amnor krijon toka të veçanta me cilësi të veçanta, ku mikroorganizmat e gjalla luajnë një rol kryesor në proceset pedogjenetike, veçanërisht në qarkullimin e lëndës organike dhe energjisë. Në kontekstin e EP Kurvelesh, **relievi është një faktor kyç për të kuptuar diversitetin**, pasi ndikon direkt tek klima dhe proceset fiziko-kimike dhe biologjike të tokë formimit, në zhvendosjen e elementëve ushqyes dhe produkteve dhe në lëvizjen e ujrave dhe regjimet ujore. Në këto kushte, **relievi është themelor për të vlerësuar kapacitetin e rritjes dhe ekuilibrin ujor të tokës**. Për shembull, në shpatet e pjerrëta infiltron më pak ujë se sa në tokat e sheshta. Në rastin e parë uji kalon në sipërfaqe duke shkaktuar erozion dhe varfërimin e elementëve ushqyes të tokës. Kjo është veçanërisht e dukshme kur toka është e zhveshur nga bimësia, e shqetësuar nga faktorë të ndryshëm siç janë mbishfrytëzimi në grumbujt pyjorë, si edhe shkelja nga kafshët në toka të pastrukturuara. **Prandaj, aktivitetet njerëzore në ekonominë pyjore kanë një ndikim aktiv në cilësinë dhe funksionalitetin e tokës**.

Duke iu referuar hartës pedologjike të Shqipërisë, dhe klasifikimit të FAO-EB të tipeve të tokave, tokat dominues në EP Kurvelesh janë: Eutric Regosol dhe Calcic Luvisol ose tokat e hinjta kafe dhe të kafejta.

Tokat e kafe zënë pjesën kryesore të ekonomisë pyjore. Ato zënë pjesën më të madhe të sipërfaqes dhe janë të vendosur kryesisht mbi shkëmbinj magmatikë (ultrabazikë) dhe një pjesë e vogël e tyre mbi flishe. Tokat kafe shtrihen në 1884.7 Ha pyje të ekonomisë Kurvelesh ose në 82.4% të sipërfaqes totale të tyre. Ndërsa tokat e hinjta kafe shtrihen në 670 Ha pyje të EP Kurvelesh ose në 31.6% të totalit të territorit me mbulesë pyjore. Tabela më poshtë jep të dhëna nga programi Access DB.

IV.5 Rrjeti hidrologjik dhe burimet e furnizimit me ujë

EP Kurvelesh, ka një rrjet të dendur hidrologjik, por aktiv vetëm në pjesën e vitit me reshje. Megjithatë burimet në brendësi të territorit të ekonomisë jo vetëm nuk mungojnë por janë të larmishme. Kështu, zonat rurale në brendësi të ekonomisë marrin ujë direkt nga burimet që gjenden në këtë ekonomi. Vlen të theksohet se, rrjeti hidrik sipërfaqësor i kësaj ekonomie pyjore është pothuajse 100% i përfshirë me

sistemime malore, të kryera në përputhje me standartet teknike për këtë qëllim, duke realizuar një mbrojtje efikase të tokës (shpateve dhe brigjeve) nga erozioni.

Megjithëse tashmë duke se funksioni i tyre ka përfunduar, pritat malore në të gjithë territorin e EP Kurvelesh, kanë luajtur dhe vazhdojnë të luajnë një rol thelbësor në mbrojtjen e tokës nga erozioni. Ato mbrojnë si veprat infrastrukturore ashtu edhe zonat e banuara nga vërshimet e përrenjve në kohë me reshje.

Për sa më sipër, gjykohet se rrjeti hidrik nuk shkakton probleme me erozionin. Shpatet e përrenjve janë tashmë të veshura me bimësi, presioni i kullotjes ka rënë dhe erozioni në të gjithë ekonominë pyjore Kurvelesh konsiderohet jo i pranishëm. Për të krijuar një ide mbi rrjetin hidrologjik që rrethon zonën, pa parqsim haten e mëposhtme.

Figura nr. 6 Rrjetihidrik I zonësstudimit

IV.6 Erozioni në sipërfaqet e pjerrëta dhe rrjedhat ujore

Sikurse përshkruhet në pjesët e mësipërme, erozioni nuk perben problem për ekonominë pyjore, por mbrojtja e tokës duhet të përfaqësojë një interes thelbësor. Dihet se erozioni pakëson sasinë e humusit organik dhe kufizon vetitë fizike dhe mekanike të tokës, duke çuar në një rënie të përgjithshme të pjellorisë së saj dhe duke ndikuar në rritjen vjetore të pyjeve dhe kullotave. Faktikisht, reshjet e befta të shiut, shpesh në sasi të mëdha dhe me intensitet të lartë, shtrirja e formacioneve të buta sedimentare lehtësisht të gërryeshme dhe mbikullotja dhe degradimi i pyjeve gjenerojnë erozion aktiv dhe të thellë. Nuk ka të dhëna të lidhjeve me sasinë e elementëve ushqyes që largohen nga erozioni në këtë ekonomi pyjore.

Një vëmendje e veçantë i duhet kushtuar rolit vendimtar të pjerrësisë në këtë fenomen. Shpatet me pjerrësi më pak se 5% janë më pak të rrezikuara nga erozioni, megjithatë për shpatet me pjerrësi 5-25% rreziku është mesatar dhe bëhet më i lartë kur pjerrësia është mbi 25%. Me një pjerrësi mesatare prej 25.2° (që i korrespondon 46%), ajopjesë e EP Kurvelesh mund të konsiderohet me rrezik të lartë erozioni.

Megjithatë për sa më sipër theksuam rrezikun e erozionit në EP Kurvelesh është momentalisht zero. Kjo për faktin se të gjithë rrjedhat e forat të kësaj ekonomie janë sistemuar me prita malore, dhe pavarësisht se ato kanë dalë jashtë funksionit teknikisht, ato luajnë një rol vendimtar në uljen e shpejtësisë së rrjedhës dhe si rrjedhojë dobësimin e forcave gërryese nga uji.

Sistemimet malore së bashku me ri-vitalizimin e bimësisë së EP Kurvelesh, bëjnë që rreziku aktual nga erozioni të mos eksistojë.

IV.7 Rrëshqitjet e tokës

Formacionet pyjore si dhe konfiguracioni i terrenit shoqëruar edhe me litologjinë dhe shkëmbin amnor, bëjnë që në ekonominë pyjore Kurvelesh, rrëshqitjet e tokës të mos ekzistojnë ose të jenë në shkallën më të vogël të mundshme.

V. Vegjetacioni dhe biodiversiteti

V.1 Brezat bio-klimatikë

Ekonomia pyjore Kurvelesh bën pjesën e ekorajonit të quajtur “Pyjet gjethërenësllirë” Pyjet gjethërenësllirë janë ekorajon tokësor në Evropën Jugore, cilish trihet përgjatë bregut lindor të detit Adriatik. I përket pyjeve mesdhetare, pyjeve dhe biomesisës shkurreve dhe është në mbretërinë Palearktike.

Pyjet gjethërenësllirë shtrihen përgjatë bregut lindor të deteve Jon dhe Adriatik dhe zënë 40,600 km² në Greqinë Veriore, Shqipëri, Mal të Zi, Bosnjë dhe Hercegovinë, Kroaci, Slloveni dhe Italinë Veriore rreth Triestes.

Ekorajoni kufizohet nga pyjet sklerofiledhetë përzieratë Egjeut dhe Turqisë Perëndimore e Greqi, pyjet e përzieratë maleve të Pindit (në Greqi dhe Shqipëri), pyjet e përzieratë maleve Dinarike (në Shqipëri, Mal të Zi, Bosnjë dhe Hercegovinë, Kroaci, Slloveni dhe Itali) dhe pyjet e përzieratë Basenit Po (në Itali). Klima e ekorajonit është kryesisht e tipit mesdhetar të Köppen-it me verë të nxehtë deri në subtropikalet të lagësht me dimër të lagësht (Cfa). Përshkaktë games sëmjeretë lartësiset e këtyre ekorajoni, lartësitë më të larta janë të mbuluara me pyje halore, me një bimësi të përzierë dhe gjerëdheshkurre makie që shtrihen më poshtë.

Llojet mbizotëruese të zonave të poshtme përfshijnë llojet e ndryshme si *Quercus frainetto*, *Q. pubescens*, *Q. cerris*, *Quercus trojana*, *Quercus macrolepis*, me pemëdheshkurret të tjerë si *Carpinus orientalis*, *Fraxinus ornus*, *Cotinus coggygria*, *Paliurus spina-christi*, *Cercis siliquastrum*. Pemë me gjelbërime të përhershme dheshkurre makie si *Quercus ilex*, *Quercus coccifera*, *Pinus halepensis*, *Pinus pinea*, *Pistacia terebinthus*, *Pistacia lentiscus*, *Erica arborea*, *Juniperus oxycedrus*, *J. macrocarpa*, *Olea europaea*, *Arbutus unedo*, *A. andrachne*, *Nerium oleander* të cilat dominojnë afër bregdetit.

Ekorajoni i pyjeve gjethërore të lëvizshme të përcaktuara nga EëF dhe Harta Dixhitale e Rajoneve Ekologjike Evropiane nga Agjencia Evropiane e Mjedisit. Fitogjeografikisht, ekorajoni ndahet midis provincave të Adriatikut dhe Mesdheut Lindor të Rajonit të Mesdheut Brenda Mbretërisë Holarktike.

V.2 Pyjet dhe kullotat

Si më sipër theksuam, EP Kurvelesh aktualisht përfaqësohet vetëm nga fondi pyjor dhe në të gjithë sipërfaqet nuk ka sipërfaqe kullimore.

Gjithsesi, në tabelën më poshtë do paraqesim format e përdorimit të tokës që ndeshen në EP Kurvelesh.

Sip. totale (ha)	Pyje (ha)	Pyje (%)	Kullota (ha)	Kullota (%)	Tjetër (ha)	Tjetër (%)
2503	1934	77.2	0	0	569	22.8

Tek kategoria “Tjetër” në tabelën më sipër, përfshihen kategoritë e përdorimit “Sipërfaqe me bimësi pyjore”, “Djerr” dhe “Sipërfaqet joproduktive”.

V.3 Tipet pyjore

Tipet e pyjeve në EP Kurvelesh, të diferencuara sipas funksioneve përkatëse të tyre, jepen në tabelën më poshtë:

“Pyje me dushqe dhe ilqe”– Ky tip është i pari për nga sipërfaqja që zë në ekonomi. Si shtrirje, shpesh përzihet me tipin e “Pyjeve me makie”, duke mos patur një vijë ndarëse të prerë midis tyre, megjithatë diferencohen lehtësisht nga prania zotëruese e llojeve të dushqeve. Ky tip zëvendin e dytë për nga sipërfaqja që zë në ekonomi me afro 749 ha ose rreth 30% të fudit total të ekonomisë. Për shkak të kullotjes, prerjeve pa kriter dhe formacionit tokësor jo shumë të përshtatshëm, ky tip pyjesh është 28% në formën e qeverimit cungishte, duke mos arritur të japë potencialin zotërues të tij. Karakterizohet nga

prania e shkozës e të dushqeve si qarri, bunga, bulgeri apo edhe ilqa e frashëri. Në objektivat e këtij plani mbarështimi, për 10 vitet në vijim është parashikuar që rreth 20% e këtij tipi tëpyjeve, të konvertohet në cungishte nëpërmjet ricungimit total, duke garantuar sigurisht mbrojtjen e grumbullit nga kullotja për një periudhë 3-5 vjeçare.

“Pyje me makie” - Ashtu sikurse shikohet edhe nga tabela, tipi i pyllit “Pyje me makie” diferencohet nga tipet e tjera, duke u renditur e dyta për nga sipërfaqja që zë, duke lënë të kuptohet se EP Kurvelesh është e influencuar dhe bën pjesë në zonën e makies mesdhetare. Ajo zë 921 ha nga fondi i përgjithshëm i kësaj ekonomie ose 37 % të totalit të sipërfaqes pyjore të saj. Në këtë tip pyjesh vegjetojnë llojet tipike të brezit të shkurretave mesdhetare të dominuara nga shkoza, pralli kryesisht dhe të ndjekura nga shqopa dhe dushqe tipike si ilqja apo bulgeri. Shkoza dhe prania e dëllinjës së kuqe në këtë tip pyjesh tregon gjithashtu se grumbulli po shkon drejt një stadi tjetër klimaks, pas fazave të vështira degraduese që ka kaluar.

Theksojmë se ky tip pyjor, është gjithashtu 100% në formën e qeverimit shkurre, në të gjithë zonalitetin që shtrihet në EP Kurvelesh.

“Pyje me bredh”—Ky tip është i treti për nga sipërfaqja që zë në ekonomi me rreth 170 ha ose 8% të sipërfaqes pyjore. Si shtrirje, shpesh përzihet dhe/ose zë vendin e tipit të “Pyjeve me bredh e panje, bredh e shkoze, bredh e lis”, duke mos patur një vijë ndarëse të prerë midis tyre, megjithatë diferencohen lehtësisht nga prania zotëruese e llojeve tëpishave mesdhetare, perfshi këtu si pishën e egër apo edhe përzierjet e saj me lloje të tjera si bredhi. Forma e qeverimit të tyre është trungishte. Nënpylli është i pranishëm në të gjithë grumbujt e këtij tipi pyjor, dhe në të shumtën e rasteve i përket shkozës, prallit dhe dëllinjës e cila edhe kjo ka një përhapje thuajse uniforme në të gjithë ngastren.

“Pyje me pishë të zezë”, është tipi tjetër i cili renditet i katërti për nga sipërfaqja e konsiderueshme që zë në ekonomi me rreth 94 ha ose 3.7% të totalit të ekonomisë në zërin pyje. Si tip pyjor dominohet nga lloji Pisha e zeze, por është i shoqëruar edhe me lloje të tjera padysim edhe shkozës e dëllinjës të kudo-ndodhura në sipërfaqen e këtij tipi. E gjithë sipërfaqja që zotërohet nga ky tip grumbulli është në formën e qeverisjes “trungishte”.

“Pyje me Gështenje dhe të tjerë”, ky tip grumbulli përfshihet në “Zonën e Gështenjës”. Formon grumbuj të pastërtë tipit “Pyje me gështenje”, kur është në kushte optimale të stacionit. Ky tip, së bashku me dy tipet e tjera “Pyje me Plep të eger” dhe “Pyje me bungë”, shfaqen në formën e qeverimit cungishte në këtë ekonomi.

V.4 Tipet e kullotave

Gjatë inventarizimit të kryer, EP Kurvelesh nuk ka në konturin e saj sipërfaqe kullosore. Nga inventarizimi i vitit 1985, ka rezultuar një sipërfaqe e vogël prej afro 5.5 ha, e cila në sajë të ndryshimeve që ka pësuar ekonomia, rezulton të jetë e shndërruar në sipërfaqe me bimësi pyjore.

V.5 Tipet e vegjetacionit potencial

Më parë se të fillojmë të shtjellojmë tipet e vegjetacionit potencial që gjenden në ekonominë pyjore Kurvelesh, duhet të theksojmë se i gjithë vegjetacioni aktual, me përjashtim të pyllëzimeve artificiale me pishë mesdhetare, **nuk është në potencialet që ofron stacioni, pavarësisht gjendjes së tij.**

Gjithsesi në tabelën në vijim jepen të dhënat që vijnë nga programi i përpunimit të dhënave "Access DB", të cilat në fakt nuk përputhen me vegjetacion aktual që ka stacioni.

Ashtu sic mund të shikohet nga të dhënat e tabelës më sipër, **Formacioni Pyjor me *Carpinus betulus* e *quercus crocifera***, dominon me 48% totalin e ekonomisë me 1934 ha, në fondin pyjor prej 2503 ha.

Të gjitha tipet e pyjeve që formojnë këtë tip të vegjetacionit, për fat të keq asnjëri nga këto nuk është në potencialin që ka stacioni. Në objektivat 10 vjeçarë të këtij plani, është planifikuar të ndërhyhet për ti shndërruar ato në grumbuj të cilët do të mund të shfrytëzojnë potencialet e stacionit. Tipet e pyjeve që përfshihen në këtë formacion të vegjetacionit potencial, janë, pyje shkoze, prall perzier me dushqe.

Thuajse 92% e këtij tipi vegjetacioni potencial, ndodhet aktualisht në formën e qeverimit shkurre dhe pjesa e mbetur në formën e qeverimit cungishte.

Formacioni pyjor me *Quercus trojana* Eeb., është një tjetër formacion i rëndësishëm për ekonominë pyjore Kurvelesh. Një gjendjen aktuale, nuk arrin të shfrytëzojë maksimalisht potencialet e stacionit, për shkak të degradimit në shkurre. Ky formacion pyjor në EP Kurvelesh, shpesh perzihet me dy formacionet që përshkruam më lart, dhe tipet e llojet pyjore gërshetohen me njëra tjetrën. Gjithsesi, në këtë formacion i cili zotërohet nga bunga, perzihen edhe llojet shoqëruese të tilla si shkoza e bardhe, bulgeri, qarri, ilqja dhe lloje të tjera dushqesh. Formacioni aktualisht ndodhet 100% në formën e qeverimit cungishte, në 39% të totalit të ekonomisë prej 1934 ha, dhe nuk arrin të shfrytëzojë potencialisht stacionin, prandaj në objektivat e këtij plani janë planifikuar masa të cilat synojnë ta kthejnë grumbullin në shfrytëzues të tij.

"Formacione pyjore të *Pinus nigra* Arnold. subsp. *Pallasiana*", gjithashtu gjenden në konturin e EP Kurvelesh, në një sipërfaqe prej rreth 5 % të fondit pyjor të saj. Është formacion artificial i zotëruar nga Pisha e zezë, i vendosur kryesisht në shpatë me kundrejtim verior, në lartësi mbi nivel deti 750 -1000 m dhe brenda arealit të tij natyror. Vegjeton normalisht dhe shfrytëzon potencialin e stacionit.

"Formacione pyjore të Bredhit të bardh të maqedonise", gjithashtu gjenden në konturin e EP Kurvelesh, në një sipërfaqe prej rreth 8 % të fondit pyjor të saj. Është formacion natyror i zotëruar nga Bredhi i bardh i maqedonise, perzier me panje i vendosur kryesisht në shpatë me kundrejtim verior, në lartësi mbi nivel deti 900 -1300 m dhe brenda arealit të tij natyror.

Tipet e pjera të vegjetacioneve të tjera të mbetura nga tabela më sipër, nuk do të përshkruhen në këtë pikë, për sipërfaqen e vogël dhe peshën që zënë në këtë EP.

V.6 Prania e vlerave të larta mbrojtëse

Nga verifikimet fushore të kryera gjatë inventarizimit të grumbullit nëpërmjet sipërfaqeve provë, në EP Kurvelesh nuk kanë rezultuar vende (site) apo spote me vlera të larta mbrojtëse.

V.7 Rreziku për biodiversitetin dhe efektet mbi planifikimin

Duke iu referuar të dhënave në përshkrimin parcellar, mund të përcaktohet statusi aktual i elementëve ekzistues të biodiversitetit dhe llojetë kërcënimeve. Kështu, **një rrezik specifik për biodiversitetin u vlerësua të jetënë 11% të sipërfaqes së përgjithshme të EP që përfaqëson një nivel jo të lartë**, megjithatë konsiderohet si rrezik evident dhe është ai i kanosjes nga zjarri.

Në planifikimin e masave në objektivat 10 vjeçar të këtij plani, duke mbajtur parasysh këtë rrisht, janë planifikuar ndërhyrje të cilat parandalojnë zjarret, por edhe në rastet e rënies së tyre, vënia nën kontroll dhe dëmi i shkaktuar do të jetë më i vogël në sajë të ndërhyrjeve të propozuara.

V.8 Mundësitë për aktivitete didaktike dhe kërkimore

Me përjashtim të formacionit pyjor me pishë të zezë, në konturin e EP Kurvelesh, nuk është evidentuar ndonjë zonë apo vend i cili mund të ofrojendonjë mundësi për të kryer aktivitete didaktike dhe kërkimore.

VI. Rrugët dhe infrastruktura

VI.1 Rrugët pyjore

Konfiguracioni i terreni i EP Kurvelesh si dhe pasuritë natyrore që ajo ofron mundësojnëpraninë e rrjetit rrugor. Për më shuma akoma, shtrirja e ekonomisë në formë gjatësore përgjatë një shpati, e lehtëson punën për të patur rrjet rrugor në shërbim të saj.

Gjithashtu, njërol të veçantë në këtë drejtim, luajnë edhe prania e fshatrave thujajse përgjatë gjithë kufirit të saj fundor dhe të cilët futen në ekonomi duke rritur në mënyrë të ndjeshme koeficientin e mbrritshmërisë për ekonominë pyjore Kurvelesh.

Kështu, që rrjeti rrugor jo vetëm që është i pranishëm në ekonomi, por mbi të gjitha ai është i mirëmbajtur dhe rreth 35% i gjatësisë së tij i asfaltuar. Kjo pasi mospërmas ekonomisë kalon rruga që lidh qendrën e Bashkisë Tepelenë me Njësinë Administrative Kurvelesh dhe fshatin Kuc. Po ashtu e asfaltuar është edhe rruga që të çon në Kaninet e Nivices dhe Ujvaren e Peshtures, duke i ofruar ekonomisë shërbim të qëndrueshmë, të mirëmbajtur dhe permanent.

Si rrjedhim shprehemi se ekonomia pyjore Kurvelesh ka një koeficient mbritshmërie të kënaqshëm me rreth 36 ml/ha. Ky koeficient i mundëson ekonomisë shërbime shumë-funksionale dhe permanente, të tilla si nevojat për ndërhyrje silvoteknike apo edhe në rast emergjencash të tilla si zjarret, etj.

VI.2 Struktura të tjera dhe përdorimet e tokës

EP Kurvelesh, në sajë të pozicionimit të saj afër qendrave të banuara dhe me rrugëlidhje të kryqëzuara, po gjen përherë e më shumë mundësi për të zhvilluar veprimtari ekonomike që lidhen me agro-turizmin, të cilat gërshetohen me natyrën e bukur që ofrojnë pyjet dhe peisazhet e ekonomisë.

Mbi 4 njesi agroturizmi ushtrojnë aktivitetet të agroturizmit në konturet e EP Kurvelesh, të cilat përveç ofrimit të shërbimeve për qytetarët e kësaj zone, kanë ofruar mundësi punësimi të shumta për banorët në periferi të ekonomisë. Po ashtu, tregëtimi i produkteve blegtorale dhe bujqësore për fermat e agroturizmit, ka bërë që të ulët ndjeshëm presioni mbi resurset natyrore të ekonomisë, duke mundësuar rehabilitimin dhe rimëkëmbjen e saj në vijim.

Gjatë punës në terren, janë verejtur struktura eksperimentale që po studiojnë mundësinë për të vendosur përgjatë kurrizit të ekonomisë turbina eolike. Nëse studimet paraprake e konfirmojnë një gjë të tillë atëherë aspektet kontraktuale do të sillnin fitime të konsiderueshme për bashkinë Tepelene, të cilat do të mund të përfitohen përmes kontratave dhe dhënies me qira të territorit të kësaj EP.

VII. Analizimi i të dhënave për pyjet dhe kullotat

VII.1 Analizimi i të dhënave për pyjet

VII.1.1 Analizimi i tipeve pyjore

Ashtu si dhe më sipër theksuam në EP Kurvelesh dallohen 4 tipe të pyjeve në EP Kurvelesh.

Për të dhënë një panoramë më të qartë, në lidhje me prezencën e llojeve, kushtet stacionale dhe karakteristika të tjera të grumbullit për secilin tip, më poshtë po vijojmë analizimin e tyre.

Pyje me pishë të zezë, ky tip grumbulli zë 94 ha në fondinpyjor prej 2503 ha të EP Kurvelesh ose 5 % të saj. Zotërohet 100 % nga lloji pishë e zezë (Pinus Nigra). Në këtë ekonomi përhapet në kundrejtimin verior. Ka zhvillim të mirë dhe zotëron potencilin që ofron stacioni i ekonomisë.

Sa i takon moshës, ky grumbull takohet në ekonomi në nje klasa moshe:

Atë të klasës së moshës së III (41-60 vjeç).

Grumbujt vegjetojnë nën një kurorëndendësi prej 0,8 deri në 0,9 dhe ofrojnë një volum mesatar prej 190 m³/ ha, me një total të përgjithshëm të kësaj shtrese prej 17860 m³. Përputhet 100% me potencialin që ofron stacioni duke patur një shtesë natyrore prej 12.2 m³/ha. I gjithë grumbulli është në klasën e IV të prodhimit.

Pyje me Bredh, ky tip grumbulli zë 170 ha në fondinpyjor prej 2503 ha të EP Kurvelesh. Zotërohet 90 % nga lloji bredh (Abies alba) dhe 10% lloji panje,shkoze,lis. Në këtë ekonomi përhapet kryesisht në kundrejtimin verior. Ka zhvillim të mirë dhe zotëron potencilin që ofron stacioni i ekonomisë.

Sa i takon moshës, ky grumbull takohet në ekonomi në nje klasa moshe:

Atë të klasës së moshës së IV (60-80 vjec),V (80-100vjec),VI (100-120 vjec).

Grumbujt vegjetojnë nën një kurorëndendësi prej 0,8 deri në 1 dhe ofrojnë një volum mesatar prej 110 m³/ ha, me një total të përgjithshëm të kësaj shtrese prej 18700 m³. Përputhet 100% me potencialin që ofron stacioni duke patur një shtesë natyrore prej 12.2 m³/ha. I gjithë grumbulli është në klasën e IV të prodhimit.

Pyje me makie, ky tip grumbulli pyjor shtrihet në një sipërfaqe prej afro 921 ha. Kryesohet nga shkurretat por me perzierje te dellinjes, shkozes,prallit,e dushqeve (ilqe, bulger qarr dhe

bunge). Vegjeton duke mos shfrytëzuar potencialin e stacionit për shkak të mbikullotjes dhe është e bigëzuar. Ka tendenca të kalimit në një stad tjetër më të avancuar klimaks, ku kanë tendencë për të zotëruar grumbullin shkoza dhe dushqet. Për shkak të kostove për ndërhyrje, në objektivat e këtij plani mbarështimi është planifikuar që e gjitha ky tip grumbulli të mbetet nën suksesionin natyror, të ndiqet ecuria e grumbullit, të mbrohet nga kullotja dhe prerjet e paligjshme, të synohet konvertimi i grumbullit në cungishte të dushqeve. Për shkak të degradimit, grada e mbulimit (ose sikurse njihet në zakonisht si kurorëndësia) është jo uniforme dhe shkon si mesatare nga 0.5-0.6, ose me një mbulesë mesatare të territorit prej 50-60%. Forma e qeverimit në 100% të këtij tipi grumbulli mbetet ajo shkurre.

Theksojmë se për shkak të parametrave të vegjel deri mesatar dendrometrike, ky tip grumbulli ka volum mesatar 22m³/ha ose rreth 20262 m³. Mesatarisht, lartësia e këtij tipi grumbulli shkon 1.7 deri në 5m dhe diametri i llogaritshëm 2cm deri 10 cm.

Pyje me dushqe dhe ilqe. Ky tip grumbulli zotëron një sipërfaqe prej 749 ha në EP Kurvelesh, janë në formën e qeverimit cungishte. Lloji dominant në këtë tip është bulgeri, por ai shoqërohet me shkozen dhe dushqe të tjerë si bunga, qarri apo bulgeri.

Janë të klasës III deri të X së moshës 30-90 vjet. Në këtë formë qeverimi garantohej një volum prej 50932 m³, me një volum mesatar 68 m³/ha.

Ky tip grumbulli në këtë formë qeverimi është në klasën e V të prodhimit. Grumbulli mbyll masivin me një kurorëndësi mesatare prej 0.6-1.

VII.1.2 Ndarja e sipërfaqes dhe volumit sipas regjimit të qeverisjes

Në EP Kurvelesh, ndodhen të tre format e qeverimit:

- a. Trungishte
- b. Cungishte
- c. Shkurre

Në vijim në këtë pikë do të trajtojmë pikërisht se si shpërndahet dhe se çfarë korelacioni ekziston midis formës së qeverimit, sipërfaqes dhe volumit.

Trungishtet: Trungishtet në EP Kurvelesh zënë 264 ha, të totalit të sipërfaqes me pyje. Llojet që përbëjnë këtë shtresë janë Bredhi, Pisha e zezë, Plepi i eger, Geshtenja e bute. Tabela më poshtë jep shpërndarjen e volumit sipas llojeve dhe sipërfaqes. Në total, në këtë formë qeverimi kemi 36560 m³, me një volum mesatar prej 138 m³/ha.

Cungishtet: Kjo shtesë në këtë ekonomi pyjore zë një sipërfaqe prej 749 ha, dhe ka një volum të përgjithshëm prej 50932 m³ me një mesatare prej 68 m³/ha. Kjo tregon se boniteti i

stacionit por edhe gjendja e grumbujve lë për të dëshiruar. Llojet kryesore të kësaj shtrese janë bunga, bulgri, ilqa dhe qarri I cili ofron edhe volumin më të madh si lloj në këtë shtresë. Të dhëna mbi shpërndarjen e volumit sipas llojeve paraqitet ne tabelën më sipër.

Shkurret: Megjithëse dominojnë fondin pyjor me sipërfaqen e tyre prej 921 ha, kjo formë qeverimi ofron volum mesatar për shkak të parametrave dendrometrikë të vegjël. Kjo tregon stadin mjaft të degraduar të tyre që lidhet me mbikullotjen kryesisht dhe prerjet e vazhdueshme për të siguruar lëndë ngrohëse për zonat rurale që gjenden thujse përgjatë të gjithë konturit perëndimor të kësaj ekonomie.

Nga simë sipërkomentuam, e përmbledhur situatë shfaqet në tabelën vijim.

Regjimi i qeverisjes	Sipërfaqja (ha)	Volumi mesatar (m ³ /ha)	Volumi i përgjithshëm në këmbë (m ³)
Trungishte	260.5	140	36560
Cungishte	793.3	64	50932
Shkurre	882	23	20262
Gjithsej	1935.6		107754

VII.1.3 Struktura e pyjeve sipas klasave të moshës dhe klasave të prodhimtarisë së stacionit

Për të patur një analizë të hollësishme dhe të detajuar, sërish këtë interpretim do e referojmë sipas formës së qeverimit, duke marrë në konsideratë klasat e moshës dhe klasat e prodhimit, duke parë korelacionin që ekziston midis tyre.

Për pyjet trungishte: Ekziston korelacioni si në tabelën më poshtë, midis klasave të moshës dhe klasave të prodhimtarisë për pyjet me formë qeverimi trungishte ne EP Kurvelesh:

Ashtu sikundër shikohet, klasat e prodhimit të IV, V, janë përfaqësuese të llojeve Bredh, dhe Pishë e zezë në dhe shpërndahet në 132.6 ha, në klasën e II të moshës (21-40 vjec) dhe në klasën e tretë të moshës (41-60 vjec), në klasën e katërt (61-80 vjec), klasën e pestë (81-100) vjec të cilat përfaqësojnë një volum të përgjithshëm prej 36560 m³.

Ashtu sikundër shikohet, korelacioni midis klasave të moshës, klasave të prodhimit, sipërfaqes dhe vëllimit ka një dis-akordancë e cila tregon për një keq-menaxhim të resurseve të kësaj ekonomie, duke mos i siguruar asaj as qëndrueshmërinë, as vijimësinë dhe as ciklin natyror.

Nëse interpretohen të dhënat e mësipërme, rezulton se ekonomisë në këtë formë qeverimi i mungojnë klasat e moshës I (0-20 vjec) .Jo vetëm kaq, por edhe volumi aktual është i përqendruar në një porpocion jo të drejtë midis klasave të moshës.

Për pyjet Cungishte: Eksiston ky korelacion midis sipërfaqes, volumit dhe klasave të moshës e atyre të prodhimit në këtë shtresë:

Të gjitha llojet në këtë shtresë përfaqësohen nga klasa II dhe e III dhe e VI e moshës, që korespondojnë përkatësisht me 11 - 20 vjec dhe 21 – 30 vjeç dhe mbi 60 vjec. Ndërsa sa i përket klasës së prodhimit, e gjithë kjo shtresë sikundër shikohet është në klasën e V të prodhimit. I gjithë volumi është i përqendruar në këtë klasë prodhimi dhe përfaqëson një sasi prej 50932 m³.

Ashtu si edhe tek shtesa e trungishtes, nga analiza rezulton që volumi është i përqendruar veçanërisht në tre klasa moshe, duke bërë që grumbulli të ketë probleme të vijimësisë dhe mbarështimit të tij të qëndrueshëm. Në objektivat 10 vjeçare të këtij plani, janë propozuar masa që do të synojnë të riparojnë këtë shtrirje të volumit në harmoni me klasat e moshës, me synimi për të garantuar vijimësinë dhe mbarështimin e qëndrueshëm të grumbujve pyjorë të kësaj ekonomie.

Për pyjet me formë qeverimi Shkurre. Kjo shtresë është sikur edhe shtesa e grumbujve me formë qeverimi cungishte, është e përqendruar e gjitha në klasën e V të prodhimit, ndërsa sa i takon klasave të moshës ajo karakterizohet nga klasa e II dhe VI e moshës, ku në korelacion me sipërfaqen, vërehet se 42% e pyjeve në formën e qeverimit shkurre janë vendosur në klasën e II të moshës ndërsa e gjithë pjesa tjetër prej 58% është e vendosur në klasën e IV të prodhimit.

VII.2 Analizimi i të dhënave për kullotat

VII.2.1 Gjendja e kullotave

Në inventarizimin aktual të ekonomisë pyjore Kurvelesh, nuk është gjetur asnjë sipërfaqe e cila të ketë standartin e kullotës.

Në inventarin e vitit 1985, ka eksistuar vetëm një sipërfaqe prej 5.26 ha, e cila tashmë në sajë të ndryshimeve të ndodhura kjo sipërfaqe ka kaluar në një formë tjetër përdorimi, atë të sipërfaqes pyjore , aktualisht me shkurre të dëllinjës, frashërit dhe cernodellit.

Si përfundim theksojmë se EP Kurvelesh nuk ka kullota në të gjithë konturin e saj.

VII.2.2 Madhësia dhe vendndodhja e sipërfaqes kullosore

Theksojmë se EP Kurvelesh nuk ka kullota në të gjithë konturin e saj.

VII.2.3 Altituda, pjerrësia, kundrejtimi dhe kushtet hidrologjike

Nuk ka kullota.

VII.2.4 Mbërritshmëria

Edhe ky indikator nuk është marrë në konsideratë, pasi nuk ka kullota në EP Kurvelesh.

VII.2.5 Mbledhja e të dhënave për sipërfaqet e djegura në kullota

Nuk ka.

VIII. Rezultatet e inventarizimit të pyjeve dhe kullotave

VIII.1 Rezultati i inventarizimit në pyje

VIII.1.1 Analiza statistikore e inventarizimit të pyjeve

Inventarizimi i EP Kurvelesh u krye përgjatë muajve shtator-Prill 2025 . Ai u bazua në matjet e sipërfaqeve provë të përhershme dhe të përkohshme të vendosura sipas një rrjeti të baraslarguar sistematik për

shkak se ka avantazhe jo vetëm në aspektin e saktësisë, por gjithashtu në vlerësimin e ndryshimit të të dhënave në pyje nëpërmjet krahasimit midis inventarizimeve të njëpasnjëshëm.

Pas ndërtimit të hartës përkatëse, përcaktimit të koordinatave dhe bartjes së tyre në GPS, u kryen vizita në 654 sipërfaqe provë nga 791 sipërfaqe provë që ka në total gjithë ekonomia. 37 sipërfaqe provë nuk janë vizituar për shkak të terrenit dhe kushteve të tij shumë të vështira, duke i konsideruar ato "Të pambërritshme", nga ku vrojtimet janë kryer nga distanca duke kryer njëkohësisht edhe vlerësimet përkatëse.

Përdorimi i tokës	Nr. i sipërfaqeve provë
Pyll	702
Kullotë	-
Sipërfaqe jo pyjore	52
E pambërritshme	37
Gjithsej	

Inventarizimi i pyjeve u krye në ndërthurje me ortofotot me rezolucion të lartë si një mjet për ndërtimin e rrjetit dhe shpërndarjes së sipërfaqeve provë. Përveç kësaj, vendndodhjet e sipërfaqeve provë u përcaktuan gjithashtu edhe në hartat topografike, të cilat së bashku me ortofotot u përdorën nga ekipet e terrenit për të kompletuar inventarizimin.

Tipet e hartave të cilat u përdorën në terren nga grupet e inventarizimit listohen më poshtë në figurat nr. 8 dhe 9.

Figura nr. 8. Hartë topografike e përdorur në terren.

Fig. 9. Harta e sipërfaqeve provë e përdorur në terren

Metodologjia e përdorur për ngritjen e rrjetit të sipërfaqeve provë ishte e njëjtë me atë të specifikuar në Udhëzuesin e PMPK të vitit 2019. Matjet u kryen në tre rrate bashkëqendrorë në sipërfaqet provë, me sipërfaqe 25 m², 200 m² dhe 400 m², në mënyrë që të përfshiheshin të gjitha kategoritë diametrike të drurëve (1.3 m nga toka) në grumbujt pyjorë. Në sipërfaqen provë 25 m² u mblodhën të dhëna për ripërtëritjen natyrore dhe u matën drurët, diametri bazimetrik i të cilëve përfshihet në kategorinë nga 2 cm deri 7.5 cm. Sipërfaqet provë me këtë madhësi, u përdorën gjithashtu edhe për inventarizimin e kullotave dhe në vlerësimin e prodhimeve pyjore jodrusore. Në sipërfaqen e dytë provë (200 m²) u matën drurët me diametër bazimetrik nga 7.51 cm deri 27.5 cm dhe në sipërfaqen e tretë provë (400 m²) u matën vetëm drurët me diametër më të madh se 27.5 cm. Për të vlerësuar saktësinë e inventarizimit të pyjeve bazuar në volumin e përllëgaritur për secilën sipërfaqe provë, ne vlerësua parametrat e mëposhtëm:

- Shmangia standard e volumit ndërmjet sipërfaqeve provë;

$$S = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (a_i)^2$$

$$S_s = \frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (a_i)^2 - \left(\frac{\sum_{i=1}^n a_i}{n} \right)^2$$

- Koefiçienti i variacionit të volumit ndërmjet sipërfaqeve provë;

$$S_v = \frac{S_s}{S} \cdot 100$$

- Gabimi standard në metër kub dhe përqindje;

$$S_g = \frac{S}{\sqrt{n}}$$

Bazuar në këto ekuacione ne vlerësuam saktësinë e volumit ndërmjet sipërfaqeve provë dhe gjetëm që gabimi standard në llogaritjen e volumit ishte 3.2 %. Ky gabim është jodomethënës, që do të thotë se të dhënat e volumit tësiguruara nga inventarizimi në terren janëbrenda kufirit të gabimit (± 20 %).

Saktësia e lartëqë rezulton nga rezultatet e llogaritura, lidhet me volumin e përqendruar vetëm në formën e qeverimit “Trungishte dhe Cungishte”, pasi shkurret nuk kanë volum, për shkak të parametrave të vegjël dendrometrikë.

VIII.1.2 Volumi në këmbë dhe rritja e grumbujve pyjorë

Nga inventarizimi i sipërfaqeve provë në terren, pasi të dhënat u bartën në programin e përpunimit të të dhënave MS Access DB, të miratuar nga Këshilli Shkencor i ish Instituti i Kërkimeve Pyjore dhe Kullotave në vitin 2000, rezultoi se EP Kurvelesh ka një volum të përgjithshëm në këmbë prej 107754 m³. Ashtu si më sipër kemi theksuar, volumi i përket vetëm formave të qeverimit Trungishte dhe Cungishte, pasi formatjetër –Shkurre- nuk ka volum të llogaritshëm për shkak të parametrave denfdrometrikë të vegjël.

Të dhënat për shpërndarjen e volumit jepen në tabelën më poshtë.

F. qeverisjes	Sipërfaqja (ha)	Volmesatar (m3/ha)	Vol. Total nëkëmbë(m3)	Rritjames. vjetore (m3/ha/vit)	Rritjamesvjett otshtrese(m3/ha/vit)
Trungishte	260.4	140	36560	3.32	876.48
Cungishte	794	64	50932	1.28	958.72
Shkurre	882	23	20262	1.26	1160

Gjithsej	1934	0	107754		
-----------------	-------------	----------	---------------	--	--

Të dhënat që vijnë nga përpunimi i të dhënave në programin MS Access DB për format e qeverimit të gjendura në EP Kurvelesh jepen si në vijim:

Ne pyje me formë qeverimi trungishte volumi total 36560m³, me një mesatare të përgjithshme prej 138m³/ha dhe me një rritje mesatare vjetore prej 3.32 m³/ha/vit tregojnë se planifikimi i ndërhyrjeve në këto grumbuj është i drejtë dhe se do të çojë në intensifikimin e rritjes së grumbullit dhe shendetesimin.

Ndërsa pyjet me formë qeverimi, mbajnë një volum të përgjithshëm në këmbë prej 50932m³, me një mesatare të përgjithshme prej 68 m³/ha, dhe me një rritje mesatare vjetore prej 1.28 m³/ha/vit.

Këto të dhëna të rritjes vjetore për shtresën e pyjeve në formën e qeverimit “cungishte”, tregojnë se planifikimi i ndërhyrjeve në këto grumbuj është i drejtë dhe se do të çojë në intensifikimin e rritjes së grumbullit.

Vlen të theksohet se masat e planifikuara për ndërhyrje në grumbujt e me formë qeverimi “Shkure”, justifikohet me faktin e intensifikimit të rritjes, ndryshimin e formës së qeverimit në një stad më të lartë si dhe me tendencën për të afruar grumbujt drejt përfitimit të potencialeve që ofron stacioni.

VIII.1.3 Struktura vertikale

Bazuar në të dhënat e regjistruara nga ekipet e terrenit në vlerësuam shpërndarjen e strukturës vertikale sipas parcelave pyjore (shih tabelën e mëposhtme). Vërejtëm që në 100% të sipërfaqes pyjore, grumbujt pyjorë kanë strukturë vertikale me 1kat.

Struktura vertikale	Sipërfaqja(ha)	%
Njëkatëshe	1935	100
Dykatëshe	0	0
Shumëkatëshe	0	0
Gjithsej	1935	100

Kjo tregon presionin e ushtruar mbi grumbujt e kësaj ekonomie pyjore si në aspektin e kullotjes apo edhe të ndërhyrjeve të tjera me natyrë humane, duke mos i dhënë shkak asnjë lloji, pavarësisht përshtatshmërisë, të mos shkëputet e për të krijuar kat.

Të dhëna të hollësishme për katet për të gjitha format e qeverimit jepet në tabelën në vijim.

VIII.1.4 Cilësia e lëndës drusore në këmbë

Mbështetur në kategorizimin e manualit për vlerësimin e cilësisë së lëndës në këmbë sipas tabelës së mëposhtme, EP Kurvelesh rezulton me një cilësi lëndë të ulët.

Kjo tregon që edhe vlerësimi i ekspertëve në terren ka qenë i drejtë në lidhje me këtë tregues.

Klasa e cilesise	Kriteret e percaktimit
3	Lenda e punimit ze me pak se 60% te volumit per haloret dhe 30% per fletoret. <i>(dru zjarri (trung me cilesi te dobet dhe nuk perdoret per qellim industrial) (perqindja e lendes se punimit kundrejt gjatesise totale sipas specieve eshte: halore < 10%; fletore < 10%). Ne kete rast lenda e punimit ze 15% te volumit kurse drute e zjarrit 85% te volumit).</i>
2	Lenda e punimit ze 61 - 80 % te volumit per haloret dhe 30 - 50 % per fletoret. <i>(trungu ka nje gjatesi nga 2 deri ne 6 m (perqindja e lendes se punimit kundrejt gjatesise totale sipas specieve eshte: halore >10- 60% (83% lende punimi+17% dru zjarri); fletore > 10-50% (64% lende punimi + 36% dru zjarri).</i>
1	Lenda e punimit ze > 80 % te volumit per haloret dhe > 50 % per fletoret. <i>(Eshte i cilesise se mire dhe ka nje gjatesi minimale prej 6 m (perqindja e lendes se punimit kundrejt gjatesise totale sipas specieve eshte: halore > 60% (98% lende punimi + 2 % dru zjarri; fletore > 50% (83% lende punimi + 17% dru zjarri).</i>

Bazuar në raportin e volumit të lëndës së punimit ndaj volumit të përgjithshëm, duke iu referuar tabelës së mësipërme në bëmë vlerësimin e përqindjes së secilit asortimenteve për secilin ngasterdhe me pas llogaritem volumin e asortimenteve sipas fletoreve dhe halorëve.

Theksohet se kategorizimi në lëndë punimi dhe dru zjarri diferencohet vetëm në pyjet me formë qeverimi “Trungishte”, ndërsa ajo “Cungishte” është 100 % në kategorinë dru zjarri.

Asortimentet	Fletore		Halore	
	Volumi(m3)	%	Volumi(m3)	%
L.trashe	62	49	10602	29
L.mesme	18	14	2193	6

L.Holle	9	7	732	2
Dr.Zjarri	38	30	23033	63
Totali	127	100	36560	100

Vlerësimi për fletorët është kryer vetëm për llojin bung i cili ndodhet në formën e qeverimit trungishte me një volum të përgjithshëm 127 m³.

Si rezultat në rang ekonomie mesatarisht rezultojnë që lënda e punimit të jetë shumë e ulët në raport me drutë e zjarrit, duke e konsideruar që cilësia e lëndës drusore në këmbë të mos jetë e mirë, dhe duke e kategorizuar në klasën e III, sipas kriterëve teknike të përcaktuara në manual.

VIII.1.5 Biomasa dhe faktorët e ekspansionit të biomasës (BEF)

Pyjet nëEP Kurveleshluajnë një rol të rëndësishëm në sekuestrimin e karbonit. Për llogaritjen e biomasës mbitokësore ne përdorim të dhënat e volumit të siguruara nga përpunimi i të dhënave dhe për t'i konvertuar në peshë të thatë përdorim të dhënat e dendësisë nga Udhëzuesi i Panelit për Ndryshimet Klimatike (Panel for Climate Change) për speciet kryesore për secilin regjim qeverisje:332

- Pishen e zezë për pyjet trungishte
- Bungën për pyjet cungishte

Përmbajtja e karbonit në peshën e thatë të biomasës u konsiderua 0.5. Konvertimi nga C në CO₂ u bë duke u bazuar në peshën molekulare (CO₂/C = 44/12 = 3.667).

Për llogaritjen e biomasës mbitokësore përdorim ekuacionin e mëposhtëm:

$$B_{mbt} = V_{total} \times D_d \times C_{ratio} \times BEF$$

ku:

V_{total} – volumi i përgjithshëm për secilin regjim qeverisje

D_d – dendësia e peshës së thatë

C_{ratio} – përmbajtja e karbonit në biomasën e thatë (0.5)

BEF_Faktori i ekspansionit të biomasës

Qeverisja	Sip. (ha)	Vol. (m ³)	Dendësia (Kg/m ³)	Peshe e thatë (ton)	BEF	Biomasëmbitokësore (ton)	Peshë e C (ton)	Pesha e CO ₂ (në ton)
Trungishte	260.4	70552	550	38804	1.34	51 997	25999	95336
Cungishte	239	6472	720	4660	1.40	6524	3262	11961
Gjithsej	601	77024		43464		58521	29261	107297

Duke qenë se për formën e qeverimit shkurre nuk ka volum të llogaritshëm, pavarësisht se ato ndokojnë në sekuestrimin e karbonit, ne nuk i kemi marrë në konsideratë.

Sikurse shikohet nga tabela në total ekonomie përthithet një sasi e CO₂, në ekuivalencë me 107 297 ton.

VIII.1.6 Analiza e rolit të ekonomisë pyjore në sekuestrimin e Karbonit

Ekonomia pyjore Kurvelesh, me një sipërfaqe të përgjithshme prej 3338 ha, kontribuon në sekuestrimin e karbonit në sipërfaqen pyjore prej 2870.5 Ha. Për shkak të gjendjes së tyre të degraduar, shkurret në një sipërfaqe dominuese karshi asaj pyjore, nuk janë llogaritur në kontributin që ato japin në sekuestrimin e karbonit.

Në total ekonomie, nga llogaritjet e mësipërme mbështetur në Udhëzuesin e Panelit për Ndryshimet Klimatike (Panel for Climate Change), rezulton se EP Kurvelesh përthith një sasi dioksid karboni në ekuivalencë me **107 297 ton**.

Me gjithëse realisht kjo sasi është më e madhe, pasi shkurret nuk janë përfshirë në këtë llogaritje për shkak të mos-eksistencës së volumit për to, sasia e përthithur është relativisht e kënaqshme, duke mbajtur këtu parasysh edhe gjendjen jo të mirë që paraqesin formacionet pyjore të saj.

VIII.2 Gjendja shëndetësore/fitosanitare

Gjendja shëndetësore dhe fitosanitare e grumbujve pyjorë përgjithësisht vlerësohet të jetë e mirë. Në grumbujt pyjorë të kësaj ekonomie **nuk ka shenja të ndikimeve masive të patogjenëve, të cilët zvogëlojnë rritjen apo çojnë deri në zhdukjen në nivel të grumbujve pyjorë.**

Gjithashtu theksohet që nuk ka raste të vëzhgimeve të tharjes së drurëve për shkak të ndryshimeve klimatike dhe përsëritjes së thatësirave, megjithëse grumbujt pyjorë do të ekspozohen veçanërisht në të ardhmen, duke marrë në konsideratë kushtet specifike të EP Kurvelesh, të karakterizuara nga njëndryshueshmëri e altitudës, kundrejtimit dhe klimës. Prandaj mund të thuhet që dëmet kryesore janë shkaktuar nga burime të tjera: mbikullotja dhe veprimet me natyrë humane.

VIII.2.1 Drurët e tharë

Nuk janë konstatuar drurë të tharë dhe as probleme me tharje drurësh në EP Kurvelesh.

VIII.2.2 Dëmtime të tjera

Gjatë inventarizimit në terren të vetmet dëmtime që janë vërejtur janë ato të rëniës së gurëve nga shpatet e ekonomisë të nxitur kryesisht nga punimet në infrastrukturën rrugore që kalojnë nëpër ekonomi. Të tjera dëmtime nuk ka.

VIII.3 Prerjet e paligjshme

Siç është përmendur më sipër, prerjet e paligjshme janë prezente në disa ngastrat. **Më tepër se sa prerjet e paligjshme, janë prerjet informale që zhvillohen në të gjithë ekonominë pyjore.** Në këtë mënyrë, secila familje për të plotësuar nevojat e saj për dru zjarri ose për gardhe, hunj etj presin një pjesë të materialit drusor në keto ngastrat pyjore. Në këtë mënyrë ata synojnë të presin drurët me dimensionet më të mëdha.

Në këto rrethana, ndërhyrjet e bashkërenduara më mirë ndërmjet stafit të shërbimit pyjor bashkiak dhe banorëve janë një faktor kyç për të zvogëluar shkatërrimin e shkaktuar nga këto prerje informale. Si përparësi, fshatarët duhet të instruktohen të rrallojnë pyllin në formën e një ndërhyrje silvikulturore të përshtatshme, duke hequr drurët e thatë, të nënshtruarit dhe të shtrembërit. Presioni mbi burimet pyjore duhet, gjithashtu, të përqëndrohet në përdorimin e materialit drusor që rezulton nga prerjet silvikulturore.

Prandaj është thelbësore që zbatimi i këtij plani mbarështrimi të pasohet nga një bashkërendim më i mirë ndërmjet aktorëve në bashki dhe nga një strategji specifike e zhvilluar për kontrollin e aktiviteteve të prerjeve në pyjeve.

VIII.4 Rezultatet e inventarizimit të kullotave

VIII.4.1 Tipi dhe cilësia e kullotave

Ekonomia Pyjore Kurvelesh nuk ka sipërfaqe kullosore, dhe si rrjedhojë kjo pikë do të mbetet e pazhvilluar.

VIII.4.2 Përdoruesit e kullotave dhe koha e përdorimit

Nuk ka

VIII.4.3 Numri aktual i blegtorisë

Zonat rurale për-rreth ekonomisë pyjore Kurvelesh, mbarështojnë të imta kryesisht të dhirta, kjo në përputhje edhe me tipologjinë e terrenit që karakterizon këtë zonë. Në të shkuarën, para 8-10 vitesh numri i të imtave arrinte deri në 5600 krerë në të gjithë konturin e ekonomisë, por aktualisht janë vetëm 2800 krerë të imta, të cilat edhe këto janë të vendosura jsthtë konturit të ekonomisë.

Duke mbajtur parasysh që stanet pavarësisht që janë jashtë ekonomisë mund të kryejnë kullotje në masivet e shkurreve të kësaj ekonomie, është planifikuar që punimet përmirësuese në shkurre të shoqërohen me një mbrojtje rigoroze të të gjithë sipërfaqes për një periudhë 3- 5 vitesh, deri në ngritjen e plotë të lastarëve, në masën që nuk dëntohen nga kalimi në to i bagëtive të imta.

Krahasuar me 10 vite me parë mund të themi që presioni i kullotjes në këtë ekonomi ka rënë ndjeshëm dhe kjo përbën një arsye të fortë për të planifikuar masa të cilat synojnë rivitalizimin e kësaj ekonomie nëpërmjet ricungimit dhe konvertimit të formës qeverisëse të grumbujve të saj.

VIII.4.4 Përdorimi aktual dhe kapaciteti mbajtës i kafshëve

Duke mos patur territor të përdorur si kullotë, kjo pikë do të jetë e pa-analizuar.

VIII.4.5 Infrastruktura aktuale

Nuk ka kullota dhe si rezultat edhe infrastruktura e tyre mungon.

VIII.4.6 Problemet për kullotjen dhe furnizimin me bazëushqimore për bagëtitë

Në territorin e ekonomisë pyjore ka shenja të mbikullotjes, madje edhe të degradimit në sipërfaqet e pyllëzuara, të cilat së bashku me prerjet dhe tokat e varfëra janë baza e degradimit të pyjeve. Zhveshja e tokës (heqja e mbulesës barishtore dhe pyjore) ka çuar në erodimin e sipërfaqes së saj.

Por mbështetur në analizën e tanishme, rezulton që presioni i kullotjes në EP Kurvelesh të jetë thuajse zero. Flasim këtu për të imtat e dhirta të cilat konsiderohen rrezik për grumbujt e kësaj ekonomie.

Gjatë inventarizimit në terren nuk janë vërejtur shenja të përdorjes së biomasës së kësaj ekonomie për bazë ushqimore për blegtorinë.

IX. Objektivat e planit të mbarështimit të pyjeve dhe kullotave

IX.1 Objektivat e përgjithshme për planifikimin afatgjatë

Konkluzionet kryesore të analizuara në seksionin e mëparshëm II.4 duhet të risillen edhe njëherë:

- Mbarështimi i mëparshëm i pyjeve dhe kullotave, mbi të gjitha që prej vitit 1985, ka rezultuar në njëpakësim serioz të burimeve pyjore. Struktura edhe madhesia e kësaj ekonomie ka ndryshuar shumëprandaj nevojitet një rivlerësim i gjendjes së burimeve pyjore dhe kullosore ekzistuese.
- Kullotja e pakontrolluar dhe e pabashkërenduar ka pasur një ndikim negativ në rritjen e pyjeve dhe në disa pjesë, të ripërtëritjes së tyre.
- Mungesa e investimeve në trajtimin silvikulturor të burimeve pyjore dhe kullosore ka bërë që rritja e tyre të jetë e vogël dhe ato të jenë të kercënuara nga zjarret.

Si rrjedhim i drejtpërdrejtë, objektivi i përgjithshëm për planifikimin afatgjatë për EP Kurvelesh përqendrohet në tre përparësi madhore, të cilat janë parakushte vendimtare për të arritur një mbarështim të qëndrueshëm dhe shumëfunksional:

1. Rritja e fondit pyjor, në drejtim të sasisë (volumi mesatar për hektar) dhe cilësisë (lënda drusore e prodhuar në pyjet trungishte). Ky PMPK duhet të shënojë një pikë kthese dhe një ndarje të qartë nga tendencat e mbishfrytëzimit të së kaluarës. Qëllimi i ndjekur është gjithashtu përmirësimi i prodhimtarisë së pyjeve, si edhe i vlerës së përgjithshme të burimeve pyjore (produkteve drusore, sekuestrimit të karbonit, shtimit të biodiversitetit, mbrojtjes së tokës dhe pjellorisë së saj, përmirësimi i shëndetit dhe vitalitetit të ekosistemit).

2. **Konsiderimi i funksionit mbrojtës ndaj tokës si faktor kryesor që duhet të zbatohet para çdo lloj ndërhyrje në pyje.**
3. **Zbatimi i praktikave të kullotjes rracionale në përputhje me nevojën e grumbujve pyjorë për t'u ripërtërirë dhe domosdoshmërinë për të ruajtur një mbulesë vegjetacioni të mjaftueshme.**

Si një kusht përfundimtar për sukses, arritja e këtyre objektivave kërkon domosdoshmërisht një kontroll dhe një bashkërendim më të mirë midis stafit të pyjeve të bashkisë dhe palëve të interesuara lokale. Prandaj do të jetë e një rëndësie shumë të madhe t'i kushtohet vëmendja kryesore që, **procesi i zbatimit do të përfshijë të gjitha palët e interesuara, nga komunitetet lokale tek drejtuesit e pyjeve të bashkisë dhe përfaqësuesit e bashkisë, duke ndërvepruar ngushtësisht dhe respektuar rolet e ndërsjella. Kjo qartësisht përfshin një kontroll të rreptë mbi prerjet e paligjshme.**

IX.2 Objektivat kombëtare për zhvillimin e pyjeve dhe kullotave

Sikurse është shtjelluar në seksionet I.2 dhe II.2, ky PMPK u punua duke iu përmbajtur ngushtësisht rregullores dhe kuadrit politik kombëtar për mbarështrimin e qëndrueshëm të pyjeve dhe kullotave, ndër të cilët: Reforma administrative dhe Ligji Nr. 115/2014; Ligji Nr. 57/2020, datë 30.04.2020 "Për pyjet"; Dokumenti i Politikave Pyjore në Shqipëri, 2019-2030 me VKM Nr. 814, datë 31.12.2018.

IX.3 Përputhshmëria me Planifikimin Bashkiak dhe Rajonal

Ky PMPK u hartua në përputhshmëri të plotë me planet rajonale dhe bashkiake dhe qëllimet për zhvillim të qëndrueshëm dhe shumëfunksional. Ky plan mbarështrimi u zhvillua sipas parimit të transferimit të kompetencave dhe rritjes së ndërgjegjësimit midis aktorëve, pas një sërë takimesh me banorë, barinj, përfaqësues të stafit të pyjeve të bashkisë Tepelenë.

Si rrjedhim të dhenat e grumbulluara u integruan për të siguruar një mbarështrim të qëndrueshëm në përputhje me kërkesat e popullsisë lokale dhe pritshmëritë e tyre. **Qëllimi i përgjithshëm ishte përcaktimi i masave dhe ndërhyrjeve, duke ekuilibruar burimet pyjore dhe kullimore me pritshmëritë e komunitetit lokal.** Raporti i procesit të pjesëmarrjes ofron më shumë hollësi rreth metodologjisë dhe rezultateve.

Në këtë kuadër, mundësitë dhe sfidat e identifikuar gjatë takimeve me palët e interesuara lokale përmbledhen si më poshtë:

Mundësitë	Sfidat
Agro-turizmi (<i>orientimi i bizneseve lokale, prodhimi i një harte eko-pyjore, përdorimi i tokave djerrë</i>)	Prerje jo të rregullta dhe mbishfrytëzim (<i>mbrojtja e pyjeve pa kufizuar nevojat e banorëve; pyjet e mbetur të pazhvilluar – shkurre – pas mbishfrytëzimit të tyre; mbrojtja veçanërisht e pyjeve brigjeve të liqeneve dhe lumenjve</i>)
Bimët mjekësore (<i>Kultivimi dhe mbledhja e BM si një mundësi për rritjen e të ardhurave të familjeve rurale</i>)	Menaxhimi i kullotave (<i>kërkohet një planifikim më i mirë dhe ndërtimi i lerave</i>)
Ripërtëritja e pyjeve cungishte dhe shkurreve (<i>Përmes pastrimeve, rrallimeve, etj.</i>)	Zjarret (<i>rekomandohet marrja e masave parandaluese ndaj zjarreve dhe ngritja e grupeve të shuarjes së zjarrit</i>)
E drejta e përdorimit bazuar tek tradita (<i>ligji i ri për pyjet pritet të rregullojë me një VKM të drejtën e përdorimit të pyjeve për banorët me qëndrim të përhershëm në fshat</i>)	Njohja dhe sigurimi i të drejtës së përdorimit (<i>në varësi të fshatrave, pyjet zakonisht përdoren në bazë lagje ose familje</i>)
Mbrojtja e pyjeve nga komunitetet/ Promovimi i praktikave të mira (<i>të mbrojtjes së pyjeve nga vet komunitetet lokale</i>)	Vëmendja ndaj pyjeve dhe kullotave (<i>pyjet dhe kullotat nuk janë përparësi për pushtetin vendor</i>)
	Lëvizjet demografike (<i>migrimi dhe emigrimi i moshave të reja</i>)
	Gjenerimi i të ardhurave nga pyjet (<i>pyjet përdoren vetëm për mbijetesë</i>)
	Mbështetja financiare (<i>investimet në pyje mungojnë prej vitesh</i>)

Pritshmëritë më specifike të popullsisë lokale jepen në tabelën e mëposhtme. Këto kanë një rëndësi parësore dhe duhet të merren me konsideratë në mënyrë të kujdesshme gjatë periudhës së zbatimit të këtij PMPK, me një qëllim të qartë për përmirësimin e bashkërendimit dhe ndërveprimeve midis të gjitha palëve të interesuara.

IX.4 Objektivat kryesore të PMPK

Qëllimi kryesor i këtij PMPK është të sigurojë një mbarështrim të qëndrueshëm dhe shumëfunktional të pyjeve dhe kullotave të Ekonomisë Pyjore Kurvelesh, duke balancuar aspektet ekonomike, sociale dhe ekologjike, duke promovuar bashkërendimin e ngushtë ndërmjet stafit të pyjeve, popullsisë lokale dhe përfaqësuesve lokalë. Kjo përfundimisht do të lejojë optimizimin e përfitimeve socio-ekonomike të burimeve për palët e interesuara lokale sot dhe në të ardhmen.

Në përputhje të plotë me objektivat e përgjithshme të përmendura në pjesën IX.1, qëllimet kryesore janë:

- Arritja e qëndrueshmërisë dhe shumëfunktionalitetit të pyjeve dhe kullotave në mënyrë që të përmirësohet cilësia e lëndës drusore të prodhuar, të mirëmbahet mbrojtja ndaj erozionit dhe rreziqeve natyrore, të ruhet biodiversiteti, të sigurohen të ardhura dhe burime sipas nevojave lokale, tëmbahet ekosistemi vital dhe në gjendje të mirë shëndetësore.
- Përmirësimi i rritjes natyrore të grumbujve pyjorë përmes ndërhyrjeve silvikulturore, duke synuar njëkohësisht balancim më të mirë midis klasave të moshës dhe rritje të volumit të materialit drusor dhe sekuestrimit të karbonit.
- Lejimi i ripërtëritjes së pyjeve me praktika të përshtatura me ato të kullotjes.
- Rimëkëmbja e mbulesës së degraduar të vegjetacionit nëpërmjet pyllëzimeve.
- Mirëmbajtja dhe përmirësimi i funksionalitetit të rrjetit rrugor.
- Rritja e ndërgjegjësimit dhe ndërtimi i kapaciteteve të banorëve për ndërhyrje të përshtatshme në pyje në përputhje me nevojat e tyre.
- Zbatimi i masave aktuale nëpërmjet veprimeve interaktive dhe të bashkërenduara që lidhen me palët e interesuara lokale dhe zhvillojnë ndjenjën e përgjegjshmërisë dhe kontrollit ndaj mbikullotjes dhe prerjeve të paligjshme.

IX.5 Objektivat specifike për ekonominë pyjore

Objektivi kryesor i hartimit të këtij plani mbarështimi, ishte njohja me gjendjen aktuale të grumbujve pyjorë dhe të sipërfaqeve të tjera në ekonomine pyjore kurvelesh, dh propozimi i masave për të rregulluar apo përmirësuar situatën e vërejtur.

Njohja e situatës reale të grumbujve pyjorë dhe planifikimi i masave për të siguruar vazhdimësinë dhe qëndrueshmërinë e tyre konsiderohet si një tjetër detyrë.

Në kuadër të përgatitjes së planit të mbarështimit, përparësitë e planifikimit u harmonizuan dhe u ndërthurën me ato të prodhimit të lëndës drusore dhe krijimit të rezervave të larmishme të biodiversitetit dhe rimëkëmbjes së sipërfaqeve të degraduara në mënyrë sa më natyrale.

Ky plan do të sigurojë një ekuilibër midis vlerave natyrore – si biodiversiteti – dhe aspekteve ekonomike në mënyrë që të plotësojë nevojat e komuniteteve dhe të përmirësojë jetesën e tyre.

Procesi pjesëmarrës dhe të drejtat gjinore kanë qenë shtyllat kryesore gjatë hartimit të këtij PMPK.

IX.5.1 Objektivat specifike për përdorimin e tokës, funksionin dhe regjimin qeverisës

Lidhur me përdorimin e tokës në parashikojmë që në periudhën 10 vjeçare të zbatimit të këtij PMPK, sipërfaqet me bimësi pyjore, të ruhen dhe të përmirësohet gjendja e tyre në mënyrë që të

kryejne funksionin mbrojtës të tokës. Në zone nuk ka sipërfaqe të djegura apo të demtuara rëndë prandaj propozojmë vetëm kryerjen e trajtimeve silvikulturore për permirësimin e gjendjes së grumbujve pyjorë në territorin e kësaj ekonomie pyjore.

Më poshtë paraqiten të dhënat në rang ekonomie për objektivat e planifikuara gjatë periudhës 10 vjeçare në të cilën ky plan do jetë në fuqi.

Sikurse shikohet nga tabela e rezultateve për këtë qëllim, **funkcioni prodhues** është ai që do të dominojë grumbujt e kësaj ekonomie pyjore dhe në krahasim me funksionet e tjera dhe në korelacion me sipërfaqen ky funksion do të jetë i aplikueshëm në 2352 ha ose në 86.0% të sipërfaqes së përgjithshme me pyje. Ky funksion do të bartë në vetvete nënfunksonet e veçanta të cilat do të synojnë :

- a. Prodhime drusore – dru zjarri, të aplikueshme në 1994.13 ha ose në 83.2% të sipërfaqes me funksionin kryesor atë prodhues
- b. Prodhime drusore-Lëndë punimi, i aplikueshëm për 87.41 ha ose në 3.6% të sipërfaqes së përgjithshme të shpallur me funksion prodhues.
- c. Prodhime drusore – Lëndë ndërtimi është një funksion tjetër specifik i propozuar për t'u aplikuar në 9.58 ha ose në 0.4% të totalit të sipërfaqes të shpallur me funksion prodhues.

Pas funksionit prodhues, në vend të dytë për nga sipërfaqja që ai është propozuar për t'u aplikuar është funksioni **Mbrojtje + Prodhues**, i cili do të aplikohet në 336.2 Ha ose në 12.1% të sipërfaqes së përgjithshme pyjore në këtë ekonomi. Ky tip funksioni gërsheton prodhimin dhe mbrojtjen në të njëjtën kohë, duke shfrytëzuar racionalisht, por njëkohësisht edhe duke mbrojtur sipërfaqen racionalisht. Funksione të veçanta në këtë tip listohen:

- a. Prodhime drusore - dru zjarri, i cili do të jetë funksion i veçantë për funksionin Mbrojtës + Prodhues dhe do të aplikohet në 118.61 ha, ose në 36.5% të sipërfaqes të shpallur me këtë funksion.
- b. Prodhime drusore - lëndë punimi, i cili do të jetë i aplikueshëm në 16.1 ha ose 47.6% të sipërfaqes së shpallur me funksionin Mbr+Prodh.
- c. Prodhime drusore – Lëndë ndërtimi, i cili do të jetë i aplikueshëm në 17.77 % të sipërfaqes së shpallur me këtë funksion
- d. Mbrojtje e tokës – është propozuar që të kryejë këtë funksion në 78.84 ha ose në 23.4% të sipërfaqes së shpallur me funksionin Mbr+Prodh.
- e. Mbrojtje e ujit – është një tjetër funksion i veçantë i propozuar për t'u aplikuar në 45.9 ha ose në 13.7% të sipërfaqes së shpallur me funksionin Mbr+Prodh

Me funksion strikt **Mbrojtës**, janë propozuar për t'u shpallur 47.16 Ha, ose 1.7% e sipërfaqes së përgjithshme pyjore prej 2503 ha: Dy janë funksionet e veçanta kryesore për këtë funksion:

- a. Mbrojtja e tokës, e cila është propozuar të aplikohet në 40.14 ha ose në 85.1% të sipërfaqes me funksionin mbrojtës.

- b. Mbrojtje e ujit e propozuar të aplikohet në 18.34 ha ose në 38.9% të sipërfaqes së propozuar me funksionin mbrojtës.
- c. Rekreacion – të tjera, i propozuar për t’u aplikuar në 7.02 ha ose në 14.9% të sipërfaqes së propozuar për t’u administruar me funksion mbrojtës.

Si konkluzion, ashtu sikurse më sipër cituam, bie në sy që në funksionin prodhues ka më shumë funksione të veçanta të propozuara për prodhime drusore dhe dru zjarri sesa në kategorinë Lëndë punimi apo lëndë ndërtimi, cka dëshmon për cilësinë e ulët të grumbujve në këtë ekonomi pyjore.

IX.5.2 Objektivat specifike për tipet pyjore

Objektivi specifik lidhur me tipet pyjore është ruajtja e përbërjes ekzistuese të specieve dhe përmes ndërhyrjeve të përmirësohet gjendja e grumbujve pyjorë. Le të vështrojmë më poshtë fillimisht tipet e pyjeve që kemi propozuar për t’iu nënshtruar objektivave dhe masave për 10 vitet në vazhdim.

Për analogji, po paraqesim më poshtë tipet e pyjeve aktuale (ato që kemi gjetur gjatë inventarizimit të terrenit), me synimin për të parë ndryshimet që kemi propozuar me anë të masave dhe objektivave specifike për 10 vitet në vijim.

SI ËSHTË

Ashtu sikurse mund të shikohet nga tabelat krahasuese më sipër, më poshtë po japim disa nga transformimet e tipeve të grumbullit aktuale në grumbuj të së ardhmes në sajë të objektivave të ndërhyrjes të planifikuara për t’u aplikuar gjatë 10 viteve në vijim.

SI ËSHTË PROPOZUAR

ISHTE			BËHET			
Tipet e pyjeve ekzistues	Sip(ha)	Forma qeverimit	Sip (ha)	Masa e propozuar	Tipi i propozuar	Forma qev.prop
Pyje me pishëtëzezë	94	Trung.	94	Pr. sanitare	APN	Trung.
Pyje me makie	921	shkurre	91	breza	DMA	shkurre
		shkurre	251	celtira	GQOC	cungishte
		shkurre	580	Suk. nat	GQCQ	cungishte
Pyje me dushqe	749	Cungishte	710	Pr. shendetesimi	GQOC	cungishte
		Cungishte	22	Prerje sanitare	GQCQ	cungishte
		Cungishte	17.0	Pyllëzim	DPH	trungishte

		shkurre	256.19	Me celtira	GQC	cungishte
Pyje me bredh	170	Trung.	170	Pr. sanitare	DPH	Trung.
Toke me bimesi pyjore	569	Boshe	135	Pyllezim	DPPH	Trung.
Totali	2503					

Shpjegues: Në tabelën më poshtë jepen kodet e tipit të grumbullit me synimin për të kursyer vend në kolonën e tabelës.

Suk. Nat	Suksesionnatyror
Pr. sanitare	Prerjesanitare
DMA	Pyje me makie
GQOC	Pyjeshkoze me dushqe
GQC	Pyje me qarr
GQCQ	Pyjeqarri me dushqetetjere
DQT	Pyje me bulger
APN	Pyje me pishetezeze
GCOF	Pyjeshkoze me frashër
GQR	Pyje me bungë

Ashtu sikurse mund të shihet, në sajë të masave dhe objektivave të propozuara për 10 vitet në vijim tipet e grumbujve aktualë do të transformohen në tipe të tjera duke synuar stadi klimaks më të larta të tyre, me synimin për të përfituar nga potenciali i stacionit.

Forma e qeverisjes aktuale ndryshon rrënjësisht në sajë të objektivave të këtij plani në 10 vitet në vijim. Kështu p.sh, shtohen trungishtet për shkak të pyllezimeve e ripyllezimeve, shtohen cungishtet për shkak të mbrojtjes e konvertimit të shkurreve në cungishte, zvogelohet toka me bimesi pyjore për shkak të pyllezimeve, ripyllezimeve dhe llojeve me prespektiv.

Ilustrimet e ndryshimeve të ndodhura në sajë të objektivave të mbarështimit të planifikuara për 10 vitet në vijim japin në tabelën më poshtë:

Respektimi dhe ndjekja e rekomandimeve dhe objektivave të përcaktuara në këtë plan, do të çojë në integrimin e grumbujve pyjorë në një stad më të lartë klimaks, dhe do të mundësojë që vegetacioni aktual të mund të drejtohet drejt atij potencial, me synimin për të arritur një prodhimtari më të lartë.

IX.5.3 Objektivat specifikë silvikulturore

Në lidhje me objektivat silvikulturore për EP Kurvelesh, synimi ynë është të ruajmë sipërfaqen pyjore dhe aplikimi i ndërhyrjeve silvikulturore, si pastrimet, rrallimet, prerjet e njepasnjeshme/perfundimtare, prerjet shendetesore etj. Sipërfaqja e përgjithshme e përcaktuar për aplikimin e ndërhyrjeve silvikulturore është 122 ha, në të cilën përcaktohen shendetesimi në 51 ha.

Në të njëjtën kohë në grumbujt trungishte janë planifikuar rrallime dhe prerje sanitare, me synimin për të intensifikuar rritjen e grumbullit dhe për të mbrojtur pyjet nga zjarri.

Po ashtu janë planifikuar rrallime dhe prerje sanitare me synimin e vetëm për të intensifikuar rritjen e grumbullit dhe për të shkuar drejt grumbullit të së ardhmes me një prodimtari sa me të lartë. Të dhëna më të detajuara për ndërhyrjet silvikulturore do të jepen në tabelat në vijim.

IX.5.4 Objektivat specifikë për kullotat

EP Kurvelesh nuk ka kullota dhe për pajojë nuk ka objektiva të tillë.

IX.5.5 Objektivat specifikë për biodiversitetin

Ruajtja e biodiversitetit aktual dhe përmirësimi i gjendjes së habitateve dhe biotopeve janë objektivat kryesore të këtij plani mbarështrimi. Mbarështrimi i pyjeve dhe teknikat silvikulturore do i kushtojnë një vëmendje të veçantë arritjes së objektivave të mëposhtme:

- Mbrojtjes në mënyrë strikte të specieve në librin e kuq, gjatë ndërhyrjeve të propozuara në objektivat e këtij plani mbarështrimi.
- Ruajtjes së një rrjeti drurësh me vlera të larta biologjike (drurë të tharë, të moçëm, me zgavra...). Disa individë me diametër të madh nuk do të shfrytëzohen për të përmirësuar zhvillimin e dendro-mikro-habitateve specifikisht lidhur me drurët e tharë;
- Mbrojtjes së drurëve të tharë e të rrëzuar dhe disa cungjeve të lartë për zhvillimin e myshqeve saprofitë të drurit;
- Promovimit, sa më shumë të jetë e mundur, të grumbujve pyjorë të përzier dhe ripërtëritjes natyrore të specieve të adaptuara;
- Evolucionit natyral të çeltirave midis grumbujve (më pak se 0.5 ha) të ripërtërira nga shqetësimet e rreziqeve;

- Ruajtjes së skajeve të pyjeve;
- Afatevetë ndërhyrjeve duke shmangur periudhat kritike për ciklet jetësore të specieve të rralla ose të mbrojtura.

IX.5.6 Objektivat specifike për gjendjen shëndetësore

Ashtu si më sipër kemi theksuar, EP Kurvelesh nuk paraqet shqetësime të shëndetit të grumbujve në kufirin e saj, por del detyrë e stafit përgjegjës pranë bashkisë Tepelene për të ndjekur në vijimësi ecurinë e grumbujve të kësaj ekonomie me një theks të veçantë tek shëndeti i tyre.

Një vëmendje e veçantë do i kushtohet vëzhgimit të efekteve nga thatësira apo ngrohja globale në kontekstin e ndryshimeve klimatike në vazhdimësi. Kështu, një monitorim specifik i shëndetit të grumbujve do të jetë i domosdoshëm përgjatë kohëzgjatjes së këtij PMPK. Grumbujt artificialë nga mbjelljet e mëhershme nuk paraqesin ndonjë rrezik potencial nga insektet apo sëmundjet, pasi ata janë në arealin e tyre. Drurët e rrëzuar nga shkaqe natyrore (rrëzimet për shkak të moshës, erës, borës, akullit dhe faktorëve të tjerë atmosferikë) do të mbeten në gjendjen e tyre natyrore, duke i lënë në procesin e dekompozimit natyral.

IX.5.7 Objektivat specifike për faunën e egër

Fauna e egër është një përbërës i rëndësishëm i biodiversitetit të EP Kurvelesh. Duke qënë se tashmë është në fuqi moratoriumi i gjuetisë, mbrojtja e faunës së egër do të jetë më e lehtë dhe më e mirë përgjatë kohëzgjatjes së këtij plani mbarështrimi.

IX.5.8 Objektivat specifike për pyjet me funksion prodhues

Në ekonominë pyjore Kurvelesh pyjet me funksion prodhues zënë 2397 ose 86.2% të sipërfaqes së përgjithshme me pyje të kësaj ekonomie. Me gjithë gjendjes e degraduar që shfaqen grumbujt e kësaj ekonomie aktualisht, prespektiva e tyre duket premtuese sa kohë që do të ndiqen me rigorozitet objektivat 10 vjecare të planifikuara për të çuar grumbujt e kësaj ekonomie drejt një stadi klimaks më të avancuar ku mund të përfitojnë nga ato që ofron potencialisht stacioni.

Për këtë qëllim, objektiva dhe masa të veçanta janë planifikuara për t'u zbatuar gjatë 10 viteve në vijim të këtij plani.

Në mënyrë të përmblëdhur do të diferencojmë në vijim, objektivat specifike për pyjet prodhues.

Sikurse mund të shikohet nga rezultatet e përpunimit të të dhënave, për pyjet me funksion prodhues do të ketë 3 funksione specifike të propozuara:

- a. Funksioni i prodhimeve drusore – Druve të zjarit
- b. Funksioni i prodhimeve drusore dhe lëndës së punimit
- c. Prodhime drusore-lëndë ndërtimi

Funksioni specifik “a” është propozuar kryesisht për pyjet në formën e qeverimit cungishte dhe shkurre, ndërsa funksionet “b” dhe “c” i referohen kryesisht pyjeve me formë qeverimi trungishte, konkretisht për EP Kurvelesh, pyjeve të pishës së zezë, bredhi, dhe pyjeve më bungë. Ndërsa “c”, i referohet kryesisht trungishteve me pisha te zeze.

IX.5.9 Objektivat specifike për pyjet me funksion mbrojtës

Parcelat pyjore me funksion mbrojtëskanësi funksion specifik mbrojtjen e tokës dhe të veprave nga rrëshqitja, erozioni dhe dëmtime të tjera. Në objektivat mbrojtës në EP Kurvelesh përfshihen 3 objektiva specifike dhe konkretisht:

- a. Funksioni specifik për Mbrojtjen e tokës
- b. Funksioni specifik për mbrojtjen e ujërave
- c. Funksioni specifik për rekreacion (objekte të trashëgimisë kulturore)

IX.5.10 Objektivat specifike për pyjet me funksion rekreativ

Nuk janë përcaktuar objektiva të tillë në EP Kurvelesh.

IX.5.11 Objektivat specifike për pyjet me status mbrojtës

Nuk ka pyje me status të tillë në EP Kurvelesh

X. Masat e planifikimit / aktivitetet në kuadër të PMPK

X.1 Mundësia vjetore e shfrytëzimit

Metoda 1. Kombinimi i volumit dhe rritjes së pyjeve

Në grumbujt pyjorë shumëmosharë (trungishte dhe cungishte) ku njihet rritja dhe volumi, një ndër metodat e përdorura për vlerësimin e mundësisë vjetore të shfrytëzimit është metoda Gerhard. Mundësia vjetore e shfrytëzimit vlerësohet duke përdorur ekuacionin e mëposhtëm:

$$AAC = \frac{(I_f + I_n)}{2} + \frac{(V_f - V_n)}{AP}$$

Ku:

AAC – mundësia vjetore e shfrytëzimit;

I_f – Rritja vjetore aktuale e volumit;

I_n – Rritja vjetore e volumit sipas tabelave të prodhimit;

V_f – Volumi i përgjithshëm i vlerësuar nga inventarizimi;

V_n – Volumi i përgjithshëm sipas tabelave të prodhimit;

AP – afati i planifikuar për mbarështrimin e pyjeve në normalitet;

Duke gjykuar mbi gjendjen aktuale të grumbujve të EP Kurvelesh, afati i planifikuar për mbarështrimin e pyjeve në normalitet do të jetë 50 vite.

Duke zëvendësuar të dhënat sipas kriterëve të përcaktuar më sipër të marra nga përpunimi i të dhënave sipas MS Access DB ku rezulton se:

Volumi i përgjithshëm = Volumin e Trungishteve + volumin e cungishteve + volumi në shkurre = $36560 \text{ m}^3 + 50932 + 20262 \text{ m}^3 = \underline{107754 \text{ m}^3}$.

Volumi sipas tabelave të prodhimit për të dy format e qeverisjes dhe për llojet përfaqësues = $102\,352 \text{ m}^3$

Rritja aktuale e volumit (shitesa natyrore) = $874 \text{ m}^3/\text{ha vit} + 958 \text{ m}^3/\text{ha vit} + 1160 = \underline{2992 \text{ m}^3/\text{ha vit}}$;

Rritja vjetore sipas tabelave të kubaturës sipas llojeve, klasave të prodhimit të gjetura rezulton $7296 \text{ m}^3/\text{ha vit}$

Duke zëvendësuar marrim: $3224 \text{ m}^3/\text{vit}$. Pra sipas metodës Gerhard, mundësia vjetore e shfrytëzimit në ekonominë pyjore Kurvelesh është $2324 \text{ m}^3/\text{vit}$.

Pë të qenë sa më afër realitetit, në lidhje me përcaktimin e sasisë së lëndës drusore që duhet të shfrytëzohet në një vit, po trajtojmë edhe metoda të tjera për të përcaktuar mundësinë vjetore të shfrytëzimit sa më realisht.

Metoda 2: Vlerësimi i mundësisë vjetore të shfrytëzimit bazuar tek volumi (metoda Von Mantel)

Duke marrë në konsideratë që rritja normale për shkurret nuk pasqyrohet në tabelat e prodhimit, për llogaritjen e mundësisë vjetore të shfrytëzimit është përdorur metoda Von Mantel. Kjo metodë bazohet në volumin në këmbë dhe ciklin/rotacionin e prerjes për çdo formë regjimi qeverisës. Ekuacioni i përdorur është si më poshtë:

$$AAC = \frac{2 \cdot V}{R}$$

Ku:

R – periudha e rotacionit (ciklit të prerjes) për speciet kryesore të ekonomisë pyjore;

V – volumi mesatar për speciet kryesore.

Në llogaritje, periudha e rotacionit për pyjet trungishte konsiderohet 85 vjet, për cungishte 40 vjet dhe për shkurret 15 vjet.

Regjimi i	Volumi (m3)	Rotacioni	AAC (m ³ /vit)
Trungishte	36560	85	230
Cungishte	50932	40	484
Gjithsej	20262		770

Sipas kësaj metode (Van Mantel), mundësia vjetore e shfrytëzimit për EP Kurvelesh është **1484 m³/vit**.

Për sa më sipër parashtruam, mundësia e llogaritur vjetore e pranuar për pyjet e EP Kurvelesh do të konsiderohet ajo e llogaritur nga metoda Van Mantel e cila ka përcaktuar një sasi prerjesh vjetore në masën **1484 m³/vit**.

Kjo sasi vjetore konsiderohet si garanci për sigurimin e vijueshmërisë së prodhimit dhe të mbarështimit të qëndrueshëm të EP Kurvelesh.

X.2 Prerjet silvikulturore vjetore

Prerjet silvikulturore vjetore përfaqësojnë sasinë e lëndës drusore që rrjedh nga ndërhyrjet silvikulturore në 1 vit. Këto ndërhyrje përfshijnë lëndën drusore që rrjedh nga rrallimet dhe prerjet përfundimtare.

Më poshtë do të paraqesim të dhënat e marra nga programi i përpunimit të të dhënave MS Access DB, për të gjitha format e qeverimit:

Për pyjet me formë qeverimi trungishte rezulton:

Për pyjet me formë qeverimi cungishte:

Ashtu si më sipër shikohet, nga zbatimi i masave të planifikuara në objektivat e këtij plani mbarështimi për 10 vitet në vijim, për të gjitha format e qeverimit, do të sigurohet një sasi materiali drusor prej 13 700 m³. Kjo sasi rezulton nga prerjets anitare e lejuara vjetore në pyjet trungishte të EP Kurvelesh, në një sasi prej 2500 m³, nga

cungishte nga punimet përmirësuese (ricungime) dhe prerje sanitare në cungishte, me një volum prej 2500 m³, në shkurre 8700 m³.

Kjo sasi, së bashku me shtesën vjetore natyrore (rritja vijuese) në të dy format e qeverimit rezulton të jetë në 17 329 m³ në total ekonomie.

Më poshtë po paraqesim të dhënat nga programi i përpunimit të të dhënave MS Access DB, në nivel ekonomie për rritjen vijuese (shtesën natyrore vjetore) dhe mesatare, për të dy format e qeverimit.

Nga sa më sipër parashtruam, mbështetur në të dhënat e siguruara nga përpunimi i të dhënave, në mënyrë të përmbledhur po paraqesim tabelën në vijim.

Nr.	Forma. Qev	Ndërhyrja	Volumi (m³)
1	TRUNGISHTE	Rrallim Tip I	639
2		Rrallim Tip II	453
3		Prerjesanitare	407
A	Total shtresa (1+2+3)		1499
4	CUNGISHTE	Shfrytëzimecungishte me breza	197
5		Ricungime	913
6		Prerjesanitare	1043
7	Shkurre		10001
B	Total shtresa (4+5+6+7)		11957
7	ShtesanatyroreTrungishte		2370.57
8	ShtesanatyroreCungishte		305.8
9	Shtesanatyrore shkurre		1197
Gjithsej (m³) (A+B+7+8+9)			17 329.37

Prerja vjetore (1 484 m ³ /vit) x 10 vite	14 840
BILANCI	+ 2489

Konkluzion: Mundësia vjetore e shfrytëzimit, me sasinë totale të lejuar për t'u shfrytëzuar për 10 vitet e ardhshme, ka një diferencë prej **+2489 m³**, që krijon një garanci të shtuar për shfrytëzimin e qëndrueshëm të grumbujve pyjorë të EP Kurvelesh.

X.3 Planifikimi vjetor i masave

X.3.1 Masat në pyje

Këto ndërhyrje përfshijnë përmirsimet pyjorë dhe prerjet përfundimtare. **Nështojcën 4 përshkruhen ndërhyrjet kryesore të planifikuara për t'u kryer gjatë viteve në vijim në parcelat pyjorë të EP Kurvelesh.**

X.3.2 Masat në kullota

EP Kurvelesh nuk ka kullota dhe si rrjedhojë nuk ka masa të aplikueshme.

X.3.3 Masat në infrastrukturë dhe në sipërfaqet e degraduara, rekreative dhe didaktike

Ashtu si më sipër kemi theksuar, që prania e fshtreve dhe qendrave të banuara përgjatë gjithë kufirit perëndimor të ekonomisë, i ka dhënë asaj një avantazh për të patur një rrjet rrugor tepër të zhvilluar. Po ashtu, lidhja me qendrat e banuara në skaje të ekonomisë, si dhe objektet e trashëgimisë kulturore që ekzistojnë në brendi të kësaj ekonomie kanë bërë që rrjeti rrugor të jetë i dendur dhe njëkohësisht i mirëmbajtur, duke theksuar që rreth 37% e tij është e asfaltuar.

Si rezultat nuk do të propozojmë masa për këtë qëllim.

X.4 Masat afatgjata

X.4.1 Masat silvikulturore në pyjet trungishte

Masat silvikulturore në trungishte përfshijë , rralime Tip I, Tip II dhe Shfrytëzime-Prerje sanitare.

Te detajuara këto të dhëna paraqiten si në tabelën më poshtë:

Për të krijuar nja ide mbi volumet respektive që dalin nga masat silvikulturore, më poshtë po paraqesim tabelën e radhës e cila do të përdoret për analizë në këtë material.

Në total ekonomie, për formën e qeverimit trungishte, do të përshkohen me ndërhyrje silvikulturore 302.96 ha, nga ku do të rezultojnë 11500 m³ lëndë drusore.

Do të kryhen tre tipe të ndërhyrjeve silvikulturore:

- a. **Rralime tip I**, të cilat do të aplikohen në 129.49 ha, nga ku do përfitohen 5639.37 m³ lëndë drusore. Ndërhyrjet në këtë tip janë planifikuar të shtrira në 10 vite sipas urgjencave 1 (1-3 vjet, ose 2025,2026, 2027), 2 (4- 7 vjet ose 2027, 2028, 2029) dhe në urgjencën e 3 (8-10 vjet ose 2030,2031,2032).
- b. **Rralime tip II**, do të aplikohen në një sipërfaqe prej 6.26 ha, nga ku do përfitohen 453 m³ lëndë drusore, këto të planifikuara për t'u aplikuar përgjatë viteve 2027, 2028 ose 2029, ose në urgjencën e dytë sikurse njihet kodi i programit.
- c. **Shfrytëzime-Prerje sanitare**, ku gjatë kësaj ndërhyrje do të hiqen drurët e nënshtuar të shtrembët e që paraqesin probleme, duke krijuar hapësirat e nevojshme për intensifikimin e rritjes së grumbullit. Kjo lloj ndërhyrjeje do të aplikohet në 167.21 ha dhe nga ku do të përfitohen 5407.68 m³ lëndë drusore. Sikurse cituam edhe më lart, punimet janë të shpërndara përgjatë 10 viteve në të cilën ky plan do të ketë fuqi ligjore dhe përfshin urgjencën 1, 2 dhe 3.

Të gjitha tipet e ndërhyrjeve që përshkruam më sipër do të realizohen në grumbujt pyjor me pisha te zeze e bredh i maqedonise,ne dushkaja.

X.4.2 Pyllëzimet dhe rpyllëzimet

Për të synuar konvertimin e sipërfaqeve pyjore nga stadi i tyre aktual i degraduar, në një stad më të avancuar, mbështetur dhe referuar kjo "Potencialit prodhues të stacionit", ekipi i mbarështuesve ka propozuar të këryejë punime të pyllëzimit në një sipërfaqe totale të EP Kurvelesh, prej 70.12 ha.

Mbështetur në gjendjen aktuale të stacionit, propozohet që pyllëzimet të kryhen në skemën 2 X 2, me një sasi prej 2500 fidanësh për hektarë dhe lloji që do të përdoret do jetë akacia (Robinia pseudoakacia)

Përveç se pyllëzimeve, është planifikuar që paralelisht të punohet për rehabilitimin e përrrenjve problematikë të kësaj ekonomie, nëpërmjet propozimit për kryerje të punimeve të sistemimeve malore. Propozohen për të kryer studime teknike të plota me synimin për të ndërhyrë me punime të sistemimeve malore në parcelat 1/b; 3/c; 10/b; 11/b; 13/b; 61/b dhe 71/c. Këto parcela janë pjesë e rrjedhave ujore “Përrenj”, dhe konkretisht të Përroit të Krajnit, Përroit të Fishtës, Përroit të Kallmetit dhe Përroit të Raboshtës.

Mbështetur në përvojën e shkëlqyer inxhinierike që ka kjo ekonomi, në lidhje me projektimin dhe zbatimin e veprave hidroteknike pyjore sikurse janë punimet për sistemimet malore, punimet për ndërtimin e pritave malore do të shoqërohen me studime të mirëfillta teknike dhe më pas do të kalohet në fazën e implementimit të tyre.

Në tabelën më poshtë, po paraqesim të detajuar të dhënat mbi punimet e pyllëzimit dhe propozimet për ndërhyrje me sistemime malore në këtë ekonomi pyjore.

Parcela	Sip (në ha)	Viti i propozuar	Numri i fidanëve	Lloji	Punime të propozuara
7/b	8	2025	40'225	Pishe e zeze	Pyllëzim+Sis malore
12b	17	2026	21'100	Pishe e zeze	Pyllëzim
18b	10				
20 b	9	2026	6'575	Pishe e zeze	Pyllëzim+Sis malore
26c	9	2027	11'500	Pishe e zeze	Pyllëzim+Sis malore
28/a	8.9	2028-2030	50'225	Pishe e zeze	Pyllëzim+Sis malore
30d	4.3	2027	9'425	Pishe e zeze	Pyllëzim+Sis malore
36/d	4	2029-2033	35/950	Pishe e zeze	Pyllëzim+Sis malore
TOTALI	70.12		175'300		

Mbështetur nëVKM Nr. 537, datë 22/09/2021, “Përcaktimin e kostovetëpërlllogariturapërpyllëzimkompensuesrastete ndryshimittëdestinacionittëfonditpyjor”, sidhenëçmimin/njësi (fidan) të marrëngastudimetaktualetëregut, e cilarezulton nënjëmesatareprej 115 lekë/fidan me moshatëfidanit 2 vjeç, **rezulton se kostojetotale e pyllëzmittë EP Kurveleshështë 36'232'406 lekë.**

X.4.3 Masat e aplikuara në kullota

Nuk ka kullota në EP Kurvelesh dhe për pasojë nuk do ketë masa.

X.4.4 Gjendja dhe masat në infrastrukturë

Ashtu si më sipër kemi theksuar, që prania e fshatrave dhe qendrave të banuara përgjatë gjithë kufirit perëndimor të ekonomisë, i ka dhënë asaj një avantazh për të patur një rrjet rrugor tepër të zhvilluar. Po ashtu, lidhja me qendrat e banuara në skaje të ekonomisë, si dhe objektet e trashëgimisë kulturore që ekzistojnë në brendi të kësaj ekonomie kanë bërë që rrjeti rrugor të jetë i dendur dhe njëkohësisht i mirëmbajtur, duke theksuar që rreth 37% e tij është e asfaltuar. Planifikohet ndertimi i dy lrave ne ngastrat 65a,65c dhe prita,sistemim malor ne ngastrën 21b,22c,28a. Per mbrojtjen nga zjarri, planifikohet ndertim i rrugeve pyjore ne ngastrat 66,68,69,72.

Si rezultat nuk do të propozojmë masa për këtë qëllim.

X.4.5 Masat specifike për aktivitetet rekreative dhe didaktike

Qendrat e kultit dhe objektet e trashëgimisë kulturore që ndodhen në brendësi të territorit të EP Kurvelesh, ka bërë që ekonomia të vizitohet nga turistë të cilët nga viti në vit kanë tendencë në rritje si aktivitet.

Fatmirësisht, të gjithë objektet e trashëgimisë kulturore dhe veprat e kultit në brendi të ekonomisë janë lidhur me rrugë, dhe mbi 50% e tyre janë të asfaktuara.

Për këtë qëllim nu do ketë masa të propozuara në këtë plan mbarështimi. Por një theks i veçantë në këtë drejtim i duhet kushtuar sensibilizimit të vizitorëve për mbrojtjen e pyjeve nga zjarri dhe vendosjen e mbeturinave në vende të posaçme të paracaktuara nga autoriteti vendor.

XI. Vlerësimi ekonomik

XI.1 Vlerësimi i ndikimeve të masave të planifikuara mbi pyjet dhe kullotat

Të gjitha masat e propozuara për t'u kryer në pyje, synojnë në përmirësimin e prodhimtarisë së tyre dhe rritjen e përfitimeve për bashkinë dhe komunitetin lokal. Ndërhyrjet silvikulturore, të tilla si rrallimet, prerjet sanitare në grumbujt e moçëm apo përmirësimet pyjore në pyjet cungishtesynojnë të përmbushin kërkesat e popullsisë për dru zjarri dhe të përshpejtojnë rritjen e drurëve të mbetur.

XI.2 Planifikimi i të ardhurave / përfitimeve

Në këtë seksion kemi vlerësuar sasinë e përfitimeve të pritshme në terma financiarë nga prodhimet pyjore drusore dhe jodrusore. Krahas këtyre përfitimeve, ne do të marrim parasysh gjithashtu edhe ndikimin e tyre në sekuestrimin e karbonit dhe erozionin e tokës që janë valorizuar bazuar në studimet më të fundit. Për tarifat e prodhimeve pyjore drusore dhe jodrusore i jemi referuar VKM Nr. 559, datë 29.07.2022 "Për përcaktimin e çmimeve, tarifave për dhënie në shfrytëzim/përdorim të Fondit Pyjor Kombëtar, për veprimtari ekonomike si dhe për prodhime drusore dhe jodrusore pyjore"

Më poshtë në formë tabelare do të përcaktojmë të gjithë të mirat që do të vilen nga fondi pyjor i EP Kurvelesh, dhe do ti përkthejmë në vlera financiare,

Për arsye logjike do të punojmë në tabela të ndryshme me synim llogaritjen e saktë të përfitimeve që vijnë nga aktivitetet në fondin pyjor të EP Kurvelesh.

A. Tabela me të dhëna për shitjen e lëndës drusore

Sipas të dhënave të siguruara nga tabela e diferencimit të lëndës drusore për të gjykuar mbi cilësinë e lëndës në këmbë kemi paraqitjen e mëposhtme.

Duke iu përshtatur formatit të VKM 559, e cila e kategorizon lëndën në dy kategori "Lëndë e trashëdhe e mesme (>22 cm)" dhe "Lëndë e hollë (≤ 22 cm)", është diferencuar volumi për katës për pishën e zeze nga halorët e tjerë e tjerë mesdhetarë të ekonomisë dhe është bashkuar lënda e hollë dhe ajo e mesme.

Referenca e çmimeve është marrë nga pika 3.1 e Shtjcsë 3, e VKM 559.

Nr	Emërtimi	Grupi	Njësia	Sasia ne 10 vjet	Çmimi për njësi (lekë)	Vlera gjithsej (lekë)
1	Lëndë e trashë	fletorë	m ³	62	4'000	248'000
2	Lëndë e hollë		m ³	27	2'500	67'500
3	Dru zjarri		m ³	38 +6472	600	3'906'000
4	Lëndë e trashë	Halorë P.zeze	-	-	-	-
5	Lëndë e hollë		m ³	1'194	3'000	3'582'800
6	Dru zjarri		m ³	298	250	74'500
7	Lëndë e trashë	Halorë Pische mesdh	m ³	19'652	3'200	62'886'400
9	Lëndë e hollë		m ³	3'909	2500	9'772'500
8	Dru zjarri		m ³	48'368	250	12'092'200
	Gjithsej					92'629'700

B. Të dhëna mbi përfitimet nga dhënia me qera e fondit pyjor për veprimtari ekonomike (shtojca 8 e VKM nr.559)

Emërtimi	Njësia	Sasia	Çmimi për njësi (lekë/ha/vit)	Vlera gjithsej (lekë)
Përfitimengadhënia me qerapëraktiviteteeekonomike, ndërtimfotovoltaikëshdhe aerogjeneratorë	ha	215.9	143'000 * 10	308'737'000
Gjithsej				308'737'000

Këto veprimtari janë planifikuar për tu dhënë në rokat me bimësi pyjore dhe ato djerrë të EP Kurvelesh. Janë aktivitete në kuadër të ripodhimit të energjisë së pastër dhe të rinovueshme dhe kërkesa është shume e madhe nga operatorët e huaj dhe vends që janë ofruar deri më tani.

C. Përfitime nga dhënia me qera për grumbullime degëzash, bocesh, etj. ,

Emërtimi	Njësia	Sasia	Çmimi për njësi (lekë)	Vlera gjithsej (lekë)
Dhënie me qera për grumbullim degëzash të gjelbra, boçe dhe herba të tjera	kv	1000	250*10 vite	2'5000'00
Gjithsej				2'5000'00

Llogaritjet e tarifave për këtë pikë janë mesatarizuar, dhe si sipërfaqe është përdorur ajo e makies mesdhetare që ofron degë mareje dhe të llojeve të tjera të përherblerta.

Shënim: Pavarësisht se ne e kemi logaritur stokun e karbonit për EP Kurvelesh, i cili kap një vlerë relativisht të konsiderueshme, llogaritja nga përfitimi i këtij komponenti nuk do të llogaritet, për shkak të mungesës së eksperiencës në treguin tonë si dhe për shkak të mungesës së komponentit të çertifikimit të pyjeve në vendin tonë. Në çdo rast që lind nevoja dhe krijohen kushte të tilla, bashkia mund të negociojë mbi sasinë **107297 ton, e cila është llogaritur më sipër.**

Nga sa më sipër llogaritëm, rezulton se përfitimi nga aktivitetet e ndryshme dhe stoku i lëndës drusore në EP Kurvelesh të jetë: **403'866'700 lekë**, nëse planifikimet e kryera dhe rekomandimet e këtij plani mbarështimi zbatohen për 10 vitet në vijim.

XI.3 Planifikimi i shpenzimeve

Shpenzimet për masat dhe ndërhyrjet e propozuara për t'u kryer gjatë 10 viteve të ardhshme në EP Kurvelesh do t'i kategorizojmë sipas dy rasteve:

- Rasti kur bashkia ka ndërmarrjen e saj të shfrytëzimit të pyjeve dhe,
- Rastin kur bashkia e shet sasinë e lëndës drusore në këmbë

Për rastin "b", bashkia nga shitja e lëndës drusore në këmbë do të përfitontë minimalisht të gjithë shumën e planifikuar sipas pikës A, të pikës X.2, më sipër të barabartë me **92'629'700 lekë**. Në rastin kur bashkia nuk ka ndërmarrjen e saj, por është e detyruar të prodhojë lëndën drusore nga një subjekt i licensuar për këtë qëllim, atëherë bashkia duhet të blejë këtë shërbim nëpërmjet procedurës së "Tenderimit të shërbimit", i cili presupozon që pasi llogariten kostot i prodhimit të lëndës drusore ato tenderohen për të marrë ofertimin më të ulët të mundshëm nga subjektet.

Në këtë rast, sipas studimit të tregut aktual të prodhimit të drurit nga subjektet të ndryshme që operojnë në tregun tonë, rezulton që kostoja e mesatarizuar (si për lëndën e punimit ashtu dhe për drutë e zjarrit si dhe transportin deri në sheshin e depozitimit), të jetë rreth 3250 lekë / m³.

Në këtë rast do të kishim panoramën si më poshtë:

Nr	Lloji i punimit	Njësia	Sasia (sipas mundësisë vjet të shfrytëzimit)	Kostoja per njesi	Shpenzimetgjithsej (Lekë)
1	Prodhim i lëndës drusore	m ³	14'840	3'250	48'230'000
2	Pyllëzim	ha	70.12	229'220	16'072'906*
3	Blerjefidanësh	copë	175'300	115	20'159'500
	Gjithsej				84'464'406

*-Kostoja per njesi është marrë nga VKM Nr. 537, datë 22/09/2021, "Për caktimin e kostovetëpërllëgariturapërpjllëzimkompensuesrastet e ndryshimittëdestinacionittëfonditpyjor"

Kostot totale të operacioneve nga prodhimi i lëndës i lëndës drusore dhe planifikimit të masave të propozuara për pyllëzimin e 45 ha, për EP Kurvelesh arrijnë në, janë **84'464'406lekë**.

XI.4 Analiza shpenzime – përfitim

Bazuar në përfitimet dhe shpenzimet për masat e propozuara ne kemi analizuar balancën midis tyre.

Balanca = Të ardhurat e pritshme – Shpenzimet = 403'866'700 lekë - 84'464'406lekë = + 319'402'294Lekë.

Balanca pozitive pasqyron gjendjen e burimeve pyjore dhe kullosore në EP Kurvelesh. Megjithëse shpenzimet janë të larta, ne sugjerojmë respektimin e të gjitha masave sepse pas 10 vjetësh gjendja e burimeve pyjore do të jetë më e mirë. Burimet pyjore dhe kullosore ofrojnë shumë përfitime që janë lehtësisht të përcaktueshme në sasi, por ka edhe disa përfitime të tjera, sasia e të cilave nuk mund të përcaktohet lehtësisht, si ndikimi i pyjeve dhe kullotave në ciklin e elementëve ushqyes, mbajtjen e ujit, cilësinë e ujit. Nëqoftëse marrim në analizë ekonomike, gjithashtu edhe përfitimet nga këto shërbime, atëherë balanca do jetë pozitive. Prandaj, shoqëria dhe pronari (Bashkia Tepelenë) inkurajohen të vazhdojnë të investojnë në mënyrë që të përmirësohet gjendja e pyjeve dhe kullotave dhe përfitimet që rrjedhin prej tyre.

Shtojca 1: Lista e parcelave dhe n/parcelave të EP Kurvelesh, sipërfaqja, tipi i grumbullit, funksioni dhe ndërhyrja e propozuar

Shtojca 2: Lista e parcelave dhe n/parcelavepyjore në EP Kurvelesh

forma e qeverisjes 2025	Ngastra	Sip Ngastres per bashkine	Privat	Jasht VKM	Shtese(Pa identifikuar) në inventaret e mëparshme	Funkcioni
Shkurre	1a	1.48	0	0	0	Mbrojtes
Pyll/privat	1b	0.00	26.49	0	0	
Shkurre	2a	9.40	0	0	0	Mbrojtes
Pyll/privat	2b	0.00	34.08	0	0	
Shkurre	3a	17.18	0	0	0	Mbrojtes
T.bim pyj	3b	5.20	0	0	0	
Pyll/privat	3c/privat	0.00	4.33	0	0	
Shkurre	4a	23.64	0	0	0	Mbrojtes
T.bim pyj	4b	4.48	0	0	0	
Shkurre	5a	35.42	0	0	0	Mbrojtes
T.bim pyj	5b	11.57	0	0	0	
Shkurre	6a	8.29	0	0	0	Mbrojtes
T.bim pyj	6b	1.72	0	0	0	
Shkurre	7a	35.09	0	0	0	Mbrojtes
T.bim pyj	7b	9.73	0	0	0	
Shkurre	8a	46.83	0	0	0	Mbrojtes
T.bim pyj	8b	4.71	0	0	0	
Shkurre	9a	13.12	0	0	0	Mbrojtes
shkemb	9b	1.35	0	0	0	
Shkurre	10a	39.02	0	0	0	Prodhes
shkemb	10b	4.23	0	0	0	
Pyll	10c	0.00	0	0	4.08	
Shkurre	11a	38.08	0	0	0	Mbrojtes
T.bim pyj	11b	10.65	0	0	0	
trungishte	12a	5.56	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	12b	27.98	0	0	0	
Shkurre	13a	20.90	0	0	0	Prodhes
Pyll/privat	13b/privat	0.00	2.18	0	0	
	13c	2.11	0	0	0	

Pyll	13a	0.00	0	0	0	Prodhes
Shkurre	14a	18.09	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	14c	2.64	0	0	0	
toke buke	14b	0.00	0	0	0	
Shkurre	15a	36.36	0	0	0	Prodhes
toke buke	15b	0.00	0	0	0	
T.bim pyj	15c	3.17	0	0	0	
Shkurre	16a	18.92	0	0	0	Prodhes
toke buke	16b	0.00	0	0	0	
Pyll	16c/privat	0.00	9.59	0	0	
Pyll	16c/privat	0.00	0	0	0	
Shkurre	17a	31.46	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	17b	3.01	0	0	0	
trungishte	18a	12.34	0	0	0	Mbrojtes
T.bim pyj	18b	17.99	0	0	0	
Pyll	19a	0.00	0	19.88	0	Prodhues
T.bim pyj	19b	6.77	0	0	0	
Cungishte	20a	16.12	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	20b	12.78	0	0	0	
toke buke	20d	0.00	0	0	0	
Pyll/privat	20c	0.00	0.86	0	0	
Cungishte	21a	10.59	0	0	0	Mbrojtes
T.bim pyj	21b	17.16	0	0	0	
Pyll/privat	21c/privat	0.00	8.64	0	0	
T.bim pyj	21b	0.00	0	0	0	
toke buke	21d	0.00	0	0	0	
T.bim pyj	21b	0.00	0	0	0	
Pyll/privat	21c/privat	0.00	0	0	0	
Cungishte	22a	13.79	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	22c	4.13	0	0	0	
Pyll	22d/privat	0.00	1.95	0	0	
T.bim pyj	22c	0.00	0	0	0	
Pyll/privat	22d/privat	0.00	0	0	0	
toke buke	22b	0.00	0	0	0	
Cungishte	23a	35.76	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	23b	12.99	0	0	0	
toke buke	23c	0.00	0	0	0	
shkurre	24a	37.57	0	0	0	Mbrojtes
toke buke	24b	0.00	0	0	0	
Pyll /Privat	25a	0.00	5	0	0	
Shkurre	25b	11.40	0	0	0	Prodhues

Shkurre	25b	0.00	0	0	0	
T.bim pyj	25c	12.94	0	0	0	
Shkurre	25b,25c	0.00	0	0	0	Prodhues
toke buke	25d	0.00	0	0	0	
trungishte	26a	1.79	0	0	0	Prodhues
shkurre	26b	10.16	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	26c	12.94	0	0	0	
toke buke	26d	0.00	0	0	0	
T.bim pyj	27a	4.04	0	0	0	
Shkurre	27b	3.87	0	0	0	Prodhues
trungishte	27c	9.92	0	0	0	Prodhues
	27d	0.00	0	8.87	0	Mbrojtes
	27e	0.00	0	4.17	0	Prodhues
	27f	0.00	0	1.34	0	Prodhues
T.bim pyj	28a	12.76	0	0	0	
trungishte	28b	29.00	0	0	0	Prodhues
trungishte	28b	0.00	0	0	0	Prodhues
trungishte	28b	0.00	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	28a	0.00	0	0	0	
Shkurre	29a	6.13	0	0	0	Prodhues
trungishte	29b	10.06	0	0	0	Prodhues
inproduktive	29c	0.37	0	0	0	
Cungishte	29d	11.38	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	30a	5.34	0	0	0	
toke buke	30b	0.00	0	0	0	
Shkurre	30c	11.46	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	30d	6.52	0	0	0	
trungishte	30e	3.17	0	0	0	Prodhues
trungishte	30f	4.49	0	0	0	Prodhues
shkurre	31a	9.18	0	0	0	Prodhues
trungishte	31b	2.65	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	31c	2.24	0	0	0	
Shkurre	32a	21.04	0	0	0	Prodhues
trungishte	32d	8.30	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	32b	4.90	0	0	0	
inproduktive	32c	2.06	0	0	0	
shkurre	33a	20.05	0	0	0	Prodhues
shkurre	33b	5.46	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	33c	3.28	0	0	0	Prodhues
shkurre	34a	8.76	0	0	0	Prodhues
shkurre	34b	4.70	0	0	0	Prodhues

SHQIPË

T.bim pyj	34c	4.84	0	0	0	
trungishte	35a	13.15	0	0	0	Prodhes
trungishte	35b	7.95	0	0	0	Prodhes
shkurre	35c	5.16	0	0	0	Prodhes
Cungishte	36a	23.70	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	36b	11.12	0	0	0	
shkurre	37a	16.04	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	37b	4.14	0	0	0	
shkurre	38a	26.72	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	38b	13.98	0	0	0	
Cungishte	39a	24.40	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	39b	6.79	0	0	0	
shkurre	40a	12.59	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	40b	11.97	0	0	0	
shkurre	41a	41.68	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	41b	8.54	0	0	0	
shkurre	42a	4.18	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	42b	21.44	0	0	0	
shkurre	43a	13.66	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	43b	12.53	0	0	0	
toke buke	43c	13.54	0	0	0	
inproduktive	43d	3.95	0	0	0	
Cungishte	44a	23.48	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	44b	11.29	0	0	0	
Cungishte	45a	5.59	0	0	0	Prodhes
shkurre	45b	33.53	0	0	0	
T.bim pyj	45c	3.99	0	0	0	
trungishte	46a	10.44	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	46b	1.39	0	0	0	
inproduktive	46c	1.38	0	0	0	
trungishte	47a	18.07	0	0	0	Prodhes
trungishte	47b	2.33	0	0	0	
T.bim pyj	47c	0.60	0	0	0	
trungishte	48a	14.56	0	0	0	Prodhes
Pyll/Privat	48d	0.00	4.88	0	0	
trungishte	48b	23.94	0	0	0	Prodhes
Kullotë	48c	3.72	0	0	0	
trungishte	49a	2.85	0.00	0	0	
T.bim pyj	49b	4.68	0.00	0	0	
Pyll/Privat	49c	0.00	23.31	0	0	
trungishte	50a	38.81	0	0	0	Prodhes

T.bim pyj	50b	5.52	0	0	0	
Shkurre	51a	11.28	0	0	0	Prodhes
Shkurre	51b	6.39	0	0	0	Prodhes
toke buke	51c	6.50	0	0	0	
inproduktive	51d	11.23	0	0	0	
Pyll/privat	51e	8.40	0	0	0	
Shkurre	52a	41.17	0	0	0	Prodhes
toke buke	52b	7.13	0	0	0	
inproduktive	52c	1.87	0	0	0	
Shkurre	53a	7.45	0	0	0	Prodhes
toke buke	53b	0.00	0	0	0	
T.bim pyj	53c	4.43	0	0	0	
Shkurre	54a	48.10	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	54c	6.54	0	0	0	
toke buke	54b	0.00	0	0	0	
Shkurre	55a	13.64	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	55b	8.88	0	0	0	
Shkurre	56a	3.00	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	56b	35.94	0	0	0	
Cungishte	57a	18.22	0	0	0	Prodhes
cungishte	57b	26.05	0	0	0	Prodhes
T.bim pyj	57c	2.66	0	0	0	
Pyll/shtesë	57d	0.00	0	0	16.42	
Cungishte	58a	48.31	0	0	0	Mbrojtes
inproduktive	58b	1.30	0	0	0	
Cungishte	59a	40.63	0	0	0	Prodhes
inproduktive	59b	4.04	0	0	0	
Cungishte	60a	44.12	0	0	0	Prodhes
inproduktive	60b	2.63	0	0	0	
Cungishte	61a	25.66	0	0	0	Mbrojtes
inproduktive	61b	2.62	0	0	0	
Cungishte	62a	25.66	0	0	0	Mbrojtes
inproduktive	62b	2.62	0	0	0	
Shkurre	63a	19.14	0	0	0	Prodhues
Shkurre	63b	13.60	0	0	0	Mbrojtes+Prodhues
Shkurre	63c	14.26	0	0	0	Mbrojtes+Prodhues
T.bim pyj	63d	3.09	0	0	0	
Shkurre	64a	46.38	0	0	0	Mbrojtes+Prodhues
T.bim pyj	64b	13.86	0	0	0	
Cungishte	65a	14.41	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	65b	25.12	0	0	0	

Cungishte	66a	21.43	0	0	0	Prodhues
Cungishte	66b	16.65	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	66c	15.43	0	0	0	
inproduktive	66d	4.18	0	0	0	
Pyll/privat	66e/privat	0.00	14.15	0	0	
Cungishte	67a	21.08	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	67b	5.13	0	0	0	
Cungishte	68a	42.26	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	68b	4.54	0	0	0	
Cungishte	69a	37.50	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	69b	7.72	0	0	0	
Cungishte	70a	35.38	0	0	0	Prodhues
Cungishte	71a	41.86	0	0	0	Prodhues
inproduktive	71b	3.28	0	0	0	
Cungishte	72a	49.81	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj	72b	22.24	0	0	0	
Cungishte	73a	41.01	0	0	0	Mbrojtës
inproduktive	73b	3.86	0	0	0	
Cungishte	74a	44.40	0	0	0	Mbrojtës
inproduktive	74b	3.02	0	0	0	
Cungishte	75a	33.54	0	0	0	Prodhues
T.bim pyj/privat	75c	0.00	4.14	0	0	
T.bim pyj	75b	15.48	0	0	0	

СЕКРЕТ
БАШКИЯ ТЕПЕ

Shtojca 3: Lista e parcelave me sipërfaqen, speciet, klasën e moshës, sipërfaqen bazimetrike, volumin (m^3/ha dhe m^3) dhe rritjen në volum ($\text{m}^3/\text{ha}/\text{vit}$ dhe m^3/vit)

SHOH

УАШКИА ТЕР

SHOHS

Shtojca 4: Planifikimi vjetor i masave me ndërhyrje silvokulturale në EP Kurvelesh në TOTAL

Shtojca 5: Masat afatgjata silvikulturore dhe pyllëzimet

Bazuar në masat e identifikuar për t'u zbatuar në rastin e pyjeve trungishte, ne kemi vlerësuar kostot e tyre të përafërta. Kostot e ripyllëzimeve varen nga skema e mbjelljes, speciet e përdorura, metoda e mbjelljes (me gropa, sheshe, gradona, etj.).

- Ndërhyrjet silvikulturore dhe ne kullota

Nr	Lloji i punimit	Sasia (10 vjet)	Njësia	Kostoja per njesi	Shpenzimetgjithsej (Lekë)
1	Pyllëzim me fidanetëpishes	70.12	ha	229'220	16'072'906
2.	Blerjefidanësh	175 300	copë	115	20'159'500
	TOTALI				36'232'406

Kostoja per njesi është marrë nga VKM Nr. 537, datë 22/09/2021, "Përcaktimin e kostovetëpërlllogariturapërpyllëzimkompensuesrastete ndryshimittëdestinacionittëfonditpyjor"

Ndërsa çmimi/njési (fidan) është marrë nga studimet aktuale të tregut, e cilare zulton në një mesatare prej 115 lekë/fidan. Mosha e fidanit është 2 vjeçar.